

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Τοπία του Υποσυνείδητου
Ψηφιακά Κολάζ**

ΓΚΕΛΑΣΒΙΛΙ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕ

ΑΜ: 18677011

ΑΘΗΝΑ 2023

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	6
SUMMARY.....	12
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	13
1.ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΣΟΥΡΕΑΛΙΣΜΟ.....	14
1.1 ΠΡΩΙΜΑ ΕΡΓΑ.....	17
1.2 ΣΟΥΡΕΑΛΙΣΤΕΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ.....	20
2. ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΙ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ ΣΟΥΡΕΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ.....	22
2.1 Andre Breton.....	22
2.2. Τα σημαντικότερα έργα τέχνης του Andre Breton.....	23
2.3 Salvador Dali.....	25
2.4 Τα σημαντικότερα έργα τέχνης του Salvador Dali.....	26
2.5 Max Ernst.....	32
2.6 Τα σημαντικότερα έργα τέχνης του Max Ernst.....	32
3. Ο ΣΟΥΡΕΑΛΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ.....	35
4. ΤΟΠΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΣΥΝΕΙΔΗΤΟΥ - ΨΗΦΙΑΚΑ ΚΟΛΑΖ. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ.....	42
4.1. ΒΑΣΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ.....	59
5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	64
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ/ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ.....	66
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ.....	69
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ «ΤΟΠΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΣΥΝΕΙΔΗΤΟΥ» ΨΗΦΙΑΚΑ ΚΟΛΑΖ.....	69

Υπεύθυνη Δήλωση Συγγραφέα - Δημιουργού

Δηλώνω ρητά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν.1599/1986, η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν δική μου προσωπικής εργασίας, δεν προσβάλει κάθε μορφής δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, προσωπικότητας και προσωπικών δεδομένων τρίτων, δεν περιέχει έργα τρίτων για τα οποία απαιτείται άδεια των δημιουργών/δικαιούχων και δεν είναι προϊόν ολικής ή μερικής αντιγραφής. Οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνο και πληρούν τους κανόνες της επιστημονικής παράθεσης.

A square image showing a handwritten signature in blue ink on a light purple background. The signature is stylized and appears to be the initials 'D.K.'.

ΤΡΙΜΕΛΗΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βουνάτσου Μυρσίνη, Επίκουρη Καθηγήτρια
Τμήματος Φωτογραφίας & Οπτικοακουστικών Τεχνών Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής

Μαχιάς Γεώργιος, Λέκτορας
Τμήματος Φωτογραφίας & Οπτικοακουστικών Τεχνών Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής

Γούναρη Δήμητρα
Διδάσκουσα Ακαδημαϊκή Υπότροφος
Τμήματος Φωτογραφίας & Οπτικοακουστικών Τεχνών Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής & Υπ.
διδάκτωρ στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ

Πτυχιακή/ Διπλωματική Εργασία

Τίτλος εργασίας

Τοπία του Υποσυνείδητου

Ψηφιακά Κολάζ

Συγγραφέας/είς

Ονοματεπώνυμο

ΓΚΕΛΑΣΒΙΛΙ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕ

ΑΜ: 18677011

Επιβλέπων/ουσα:

Ονοματεπώνυμο

ΜΥΡΣΙΝΗ ΒΟΝΑΤΣΟΥ

Αθήνα, Μήνας Έτος

2023-07-12

UNIVERSITY OF WEST ATTICA

SCHOOL

DEPARTMENT

Diploma Thesis

Title

"Landscapes of the Subconscious"

Digital collage.

Student name and surname:

GELASHVILI ALEXANDRE

Registration Number:

18677011

Supervisor name and surname:

MYRSINI VOUNATSOU

Athens, Month Year

2023-07-12

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ

Τίτλος εργασίας

Τοπία του Υποσυνείδητου

Ψηφιακό κολάζ

Μέλη Εξεταστικής Επιτροπής συμπεριλαμβανομένου και του Εισηγητή

Η πτυχιακή/διπλωματική εργασία εξετάστηκε επιτυχώς από την κάτωθι Εξεταστική Επιτροπή:

Α/α	ΟΝΟΜΑ ΕΠΩΝΥΜΟ	ΒΑΘΜΙΔΑ/ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΨΗΦΙΑΚΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗ
	Μαχιάς Γεώργιος	Λέκτορας	
	Βουνάτσου Μυρσίνη	Επικουρη Καθηγήτρια	
	Γούναρη Δήμητρα	Διδάσκουσα Ακαδημαϊκή Υπότροφος	

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ/ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο/η κάτωθι υπογεγραμμένος/η Γκελασβίλι Αλέξανδρε
..... του Λεβάν....., με αριθμό μητρώου
18677011..... φοιτητής/τρια του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής της Σχολής
ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ..... του Τμήματος
Φωτογραφίας και Οπτικοακουστικών Τεχνών....., δηλώνω
υπεύθυνα ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής/διπλωματικής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

**Επιθυμώ την απαγόρευση πρόσβασης στο πλήρες κείμενο της εργασίας μου μέχρι 1/1/2025..... και έπειτα από αίτηση μου στη Βιβλιοθήκη και έγκριση του επιβλέποντα καθηγητή*

Ο/Η Δηλών/ούσα
ΓΚΕΛΑΣΒΙΛΙ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕ

*** Ονοματεπώνυμο /Ιδιότητα**

(Υπογραφή)

Βουνάτσου Μυρσίνη/ Επίκουρη Καθηγήτρια

Ψηφιακή Υπογραφή Επιβλέποντα

*** Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μετά από αιτιολόγηση και έγκριση του επιβλέποντα, προβλέπεται χρονικός περιορισμός πρόσβασης (embargo) 6-12 μήνες. Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να υπογράψει ψηφιακά ο/η επιβλέπων/ουσα καθηγητής/τρια, για να γνωστοποιεί ότι είναι ενημερωμένος/η και συναινεί. Οι λόγοι χρονικού αποκλεισμού πρόσβασης περιγράφονται αναλυτικά στις πολιτικές του Ι.Α. (σελ. 6):**

https://www.uniwa.gr/wp-content/uploads/2021/01/%CE%A0%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%B5%CC%81%CF%82_%CE%99%CE%B4%CF%81%CF%85%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CF%85%CC%81_%CE%91%CF%80%CE%BF%CE%B8%CE%B5%CF%84%CE%B7%CF%81%CE%B9%CC%81%CE%BF%CF%85_final.pdf

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η πτυχιακή εργασία με τίτλο "Τοπία του Υποσυνείδητου" αποτελείται από μια σειρά δέκα ψηφιακών κολάζ. Είναι μια μελέτη πάνω στη δημιουργία και παρουσίαση μιας σειράς εικόνων που εντάσσονται στον πλαίσιο του Σουρεαλισμού επηρεασμένη από την έρευνα του έργου σημαντικών καλλιτεχνών εκπροσώπων του κινήματος. Στην ουσία είναι μια διερεύνηση του υποσυνείδητου μου, μέσα από μια δημιουργική διαδικασία που αποτυπώνει τους προσωπικούς θαυμαστούς κόσμους μου που συνενώνουν το όνειρο, την φαντασία, την επιθυμία και τις σκέψεις μου.

Συγκεκριμένα γίνεται εισαγωγή στον Σουρεαλισμό , στους κυριότερους εκπροσώπους του, καθώς και στα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν για την έκφραση του. Συγχρόνως γίνεται αναφορά στα πρώιμα έργα του Σουρεαλισμού, πριν ακόμη υπάρξει ο ορός αυτός, παρουσιάζοντας επιλεγμένους καλλιτέχνες και όπως ο Giuseppe Arcimboldo (1526 - 1593) και ο Hieronymus Bosch (1503-1504).

Στην συνέχεια παρουσιάζονται ορισμένοι σημαντικοί Σουρεαλιστές καλλιτέχνες όπως ο Andre Breton, ο Max Ernst και ο Salvador Dali καθώς και τα έργα τους. Επισημαίνεται η επιρροή των καλλιτεχνών αυτών και των έργων τους σε άλλα κινήματα μέσα στην τέχνη.

Τέλος η εργασία ολοκληρώνεται με την παρουσίαση του κινήματος του Σουρεαλισμού στην Φωτογραφία και τις τεχνικές που χρησιμοποιήθηκαν, μερικές από τις οποίες χρησιμοποιούνται έως σήμερα.

Το δεύτερο μέρος της εργασίας εστιάζει στις διαδικασίες δημιουργίας και στην ανάλυση των προσωπικών σουρεαλιστικών ψηφιακών κολάζ. Η κύρια θεματική των εικόνων εστιάζει στα σουρεαλιστικά τοπία με βασικό χαρακτηριστικό την απουσία του ανθρώπου. Παρουσιάζεται η διαδικασία δημιουργίας των εικόνων από την ιδέα μέχρι την υλοποίησή τους.

SUMMARY

The thesis titled "Landscapes of the Subconscious" is a study on the creation and presentation of a series of images that fall within the framework of Surrealism through the exploration of the works of significant artists associated with the movement. It represents an exploration of my subconscious, creating digital collages as personal wondrous worlds that merge dreams, imagination, desire, and thoughts.

Specifically, an introduction to Surrealism is provided, along with its main representatives and the mediums used for its expression. Additionally, reference is made to early Surrealist works, predating the term itself, showcasing selected artists and works such as Giuseppe Arcimboldo's "Earth" and Hieronymus Bosch's "The Garden of Earthly Delights" (1503-1504).

Subsequently, several important Surrealist artists such as Andre Breton, Max Ernst, and Salvador Dali are presented, along with their works. The influence of these artists and their works on other art movements is emphasized.

Finally, the thesis concludes with the presentation of Surrealism in Photography and the techniques employed, some of which are still used today.

The second part of the thesis focuses on the creation processes and analysis of personal Surrealist digital collages. The main theme of the images revolves around Surrealist landscapes, characterized by the absence of humans. The process of creating the images, from the idea to their realization, is presented.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα εργασία με τίτλο "Τοπία του Υποσυνείδητου" αποτελεί μια μελέτη πάνω στη δημιουργία και παρουσίαση μιας σειράς εικόνων που εντάσσονται στον πλαίσιο του Σουρεαλισμού μέσα από την έρευνα του έργου σημαντικών καλλιτεχνών εκπροσώπων του κινήματος. Αποτελεί μια διερεύνηση του υποσυνείδητου μου, δημιουργώντας ψηφιακά κολάζ ως τους προσωπικούς θαυμαστούς κόσμους που συνενώνουν το όνειρο, την φαντασία, την επιθυμία και τις σκέψεις μου.

Στο πρώτο κεφάλαιο της παρούσας εργασία γίνεται αναφορά στο κίνημα του Σουρεαλισμού το οποίο επιχείρησε να διοχετεύσει το ασυνείδητο έχοντας ως σκοπό να ξεκλειδώσει και να διερευνήσει την φαντασία. Το κίνημα ασκεί επίδραση μέχρι σήμερα αλλάζοντας το σημερινό καλλιτεχνικό στυλ δίνοντας έμφαση στην ύπαρξη και την φαντασία μας.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται ορισμένα από τα πρώιμα έργα του Σουρεαλισμού, πριν ακόμη υπάρξει ο ορός αυτός, παρουσιάζοντας επιλεγμένους καλλιτέχνες και έργα όπως ο Giuseppe Arcimboldo (1526 - 1593) και ο Hieronymus Bosch (1503-1504).

. Στο επόμενο υποκεφάλαιο γίνεται αναφορά στους σημαντικούς εκπροσώπους τους σουρεαλισμού. Εδώ γίνεται αναφορά στους καλλιτέχνες όπως ο Max Ernst, ο Andre Breton, Salvador Dali. Εστιάζει στον Andre Breton ο οποίος θεωρείται ιδρυτής και θεωρητικός του Σουρεαλιστικού κινήματος, ενώ ταυτόχρονα ως πρωτεργάτης είχε συγγράψει πολλά διάσημα βιβλία για το κίνημα αυτό, με σημαντικότερο το Σουρεαλιστικό Μανιφέστο του 1924 . Επίσης στον Salvador Dali που με το έργο του συνέβαλε στον καλλιτεχνικό κόσμο, επηρεάζοντας την εξέλιξη της τέχνης, δημιουργώντας μια κληρονομιά, η οποία επηρεάζει μέχρι και σήμερα νέες γενιές καλλιτεχνών και λάτρεις της τέχνης. Στη συνέχεια γίνεται η παρουσίαση του έργου του Max Ernst που ήταν από τους πρώτους καλλιτέχνες οι οποίοι ενσωμάτωσαν στα έργα τους την ερμηνεία των ονείρων του Sigmund Freud.

Στο επόμενο υποκεφάλαιο γίνεται μια παρουσίαση στον Σουρεαλισμό μέσα από τις φωτογραφικές εικόνες και τους σημαντικούς φωτογράφους, οι οποίοι χρησιμοποίησαν διαφορετικές τεχνικές, μερικές από τις οποίες χρησιμοποιούνται έως σήμερα.

Στο τέταρτο κεφάλαιο γίνεται η παρουσίαση 10 προσωπικών εικόνων υπό τον τίτλο Τοπία του Υποσυνείδητου που δημιουργήθηκαν βασισμένες σε μια σουρεαλιστική προσέγγιση και με την τεχνική του ψηφιακού κολάζ. Αυτά τα ψηφιακά κολάζ αποτυπώνουν φανταστικά τοπία τα οποία εμπεριέχουν εικόνες κυρίως από το διαδίκτυο, δημιουργώντας προσωπικές ονειρικές συνθέσεις. Η έμπνευση προέρχεται από διαφορετικές πηγές και σκέψεις πάνω σε διάφορα θέματα όπως βιντεοπαιχνίδια, μουσική, αρχαιολογία, εξωγήινοι κόσμοι κλπ.

Η διαδικασία δημιουργίας των εικόνων ξεκίνησε από την ανάγκη για αποτύπωση φανταστικών τοπίων απροσδόκητων, που δεν συμφωνούν με την κοινή λογική. Το επόμενο βήμα ήταν η εύρεση των εικόνων που μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για το ψηφιακό κολάζ. Τέλος για την δημιουργία των εικόνων χρησιμοποιήθηκε κατά κύριο λόγο ένα ψηφιογραφικό πρόγραμμα σύνθεσης και επεξεργασίας εικόνας και δόθηκε προσοχή στην τελική σύνθεση τους.

Στο συμπέρασμα παρουσιάζεται πως αυτή η εργασία εξερεύνησε τον σαγηνευτικό κόσμο του καλλιτεχνικού κινήματος του σουρεαλισμού, εμβραθύνοντας στον σκοπό του να ξεκλειδώσει τα βάθη του ασυνείδητου νου. Έδωσε έμφαση στις σημαντικές προσωπικότητες που

διαμόρφωσαν το κίνημα και την ανεκτίμητη συνεισφορά τους, με απήχηση στον καλλιτεχνικό κόσμο. Ο σουρεαλισμός επιδεικνύει την απεριόριστη δύναμη της ανθρώπινης ψυχής, αμφισβητώντας τους κανόνες και αγγίζοντας αχαρτογράφητες περιοχές του νου. Η μελέτη εξέτασε επίσης τον σουρεαλισμό στη φωτογραφία, τονίζοντας διαφορετικές τεχνικές, από πρωτοπόρους καλλιτέχνες που ξεπερνούν τα όρια της εικόνας.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΣΟΥΡΕΑΛΙΣΜΟ

Οι σουρεαλιστές καλλιτέχνες επιχείρησαν την διοχέτευση του ασυνείδητου ως μέσο για να ερευνήσουν και να ξεκλειδώσουν την δύναμη της φαντασίας. Έδειχναν περιφρόνηση για τον ρεαλισμό και τον ορθολογισμό, διότι πίστευαν πως η λογική του νου καταστέλλει την ισχύ της φαντασίας. Έδιναν ιδιαίτερη έμφαση στην προσωπική τους φαντασία, την εναντίωση στα ταμπού και στα ζητήματα που τους απασχολούσαν. Σε αντίθεση με τους προηγούμενους καλλιτέχνες θεωρούσαν πως οι διάφορες αποκαλύψεις μπορούν να βρεθούν στην καθημερινή ζωή. Θα μπορούσε κανείς να χαρακτηρίσει την τάση τους να αξιοποιήσουν το υποσυνείδητο του μυαλού ως μια έντονη και ακατανίκητη τάση, καθώς και τα ενδιαφέροντα τους για τους μύθους και την πρωτόγονη κατάσταση που προϋπήρχε σε διάφορους λαούς. Το κίνημα συνέχισε να διαμορφώνεται και το στυλ ασκεί μέχρι σήμερα επιδράσεις. Ο σουρεαλισμός ορίστηκε από τον Andre Breton, ως ο ψυχικός αυτοματισμός στην αγνή του μορφή, με τον οποίο μπορεί να εκφράσει με αρκετούς τρόπους την λειτουργία της σκέψης. Ο Andre Breton όρισε τον Σουρεαλισμό ως εξής:

«ΣΟΥΡΡΕΑΛΙΣΜΟΣ, όνομα αρσ. Αυτοματισμός ψυχικός καθαρός με τον οποίο προτίθεται κανείς να εκφράσει είτε προφορικά είτε γραπτά, είτε με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, την πραγματική λειτουργία της σκέψης. Υπαγόρευση της σκέψης, με την απουσία κάθε ελέγχου απ' τη λογική, έξω από κάθε προκατάληψη αισθητική ή ηθική.» Ο Breton γράφει στο, «Μανιφέστο του σουρεαλισμού (1924)» (απόσπασμα) Ο σουρεαλισμός, όπως τον αντιμετωπίζω, διακηρύσσει αρκετά τον απόλυτο μη-κονφορμισμό μας ώστε να μη υπάρξει θέμα μετάφρασής του, στη διαδικασία του πραγματικού κόσμου. Δε θα μπορούσε, αντίθετα, να δικαιολογήσει παρά την πλήρη κατάσταση αφαίρεσης στην οποία ελπίζουμε να φθάσουμε εδώ κάτω. Η αφαίρεση της γυναίκας στον Kant, η αφαίρεση «των κόκκων» στον Pasteur, η αφαίρεση των αγωγών στον Curie, είναι προς αυτή την κατεύθυνση βαθύτατα ενδεικτικές. Αυτός ο κόσμος υπόκειται πολύ σχετικά στα μέτρα της σκέψης και τα συμπτώματα του είδους αυτού δεν είναι παρά τα επεισόδια, τα πιο χαρακτηριστικά μέχρι στιγμής, ενός πολέμου ανεξαρτησίας στον οποίο έχω την τιμή να συμμετέχω. Ο σουρεαλισμός είναι η «αόρατη ακτίνα» που θα μας επιτρέψει μια μέρα να υπερσχύσουμε από τους αντιπάλους μας. «Δεν τρέμεις πια, σκελετέ». Φέτος το καλοκαίρι τα τριαντάφυλλα είναι γαλάζια· το δάσος είναι γυάλινο. Η γη τυλιγμένη στην πρασινάδα της μου προκαλεί τόσο μικρή εντύπωση, όσο κι ένα φάντασμα. Το να ζεις και να παύεις να ζεις είναι λύσεις φανταστικές. Η ύπαρξη βρίσκεται αλλού.

Συγχρόνως, οι ιδέες του Σ. Φρόιντ όπως αποτυπώνονται στο έργο του για την ερμηνεία των ονείρων και του ασυνείδητου, επηρέασαν σε μεγάλο βαθμό τον σουρεαλισμό και οδήγησαν στην διαμόρφωση του. Συμπερασματικά στόχος του σουρεαλισμού ήταν να φέρει μια επανάσταση στις εμπειρίες των ανθρώπων, επιβεβαιώνοντας την δύναμη των ονείρων και

του υποσυνείδητου. Η ομορφιά βρίσκεται στο παράξενο, το απροσδόκητο και στο αντισυμβατικό.

Και όπως αναφέρεται στο site της Tate Gallery

“Ο σουρεαλισμός στοχεύει να φέρει επανάσταση στην ανθρώπινη εμπειρία. Εξισορροπεί ένα ορθολογικό όραμα ζωής με αυτό που επιβεβαιώνει τη δύναμη του ασυνείδητου και των ονείρων. Οι καλλιτέχνες του κινήματος βρίσκουν τη μαγεία και την παράξενη ομορφιά στο απροσδόκητο και το παράξενο, το περιφρονημένο και το αντισυμβατικό. Στον πυρήνα της δουλειάς τους βρίσκεται η προθυμία να αμφισβητήσουν επιβεβλημένες αξίες και κανόνες και η αναζήτηση της ελευθερίας”.

Υστέρα από την λήξη του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου, ο οποίος ξεκίνησε στις 28 Ιουλίου του 1914 και έληξε στις 11 Νοέμβριου του 1918, αναπτύχθηκε ένα πολιτιστικό κίνημα στην Ευρώπη που ονομάστηκε Σουρεαλισμός. Οι καλλιτέχνες που ασχολήθηκαν με το κίνημα αυτό απεικόνιζαν σκηνές οι οποίες αναστάτωναν, ήταν σκηνές οι οποίες θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν παράλογες και δημιουργήσαν τεχνικές οι οποίες επέτρεπαν την έκφραση του ασυνείδητου. Ως ασυνείδητο μπορεί να χαρακτηριστεί το τμήμα του ψυχισμού, δηλαδή ο ψυχικός κόσμος του ανθρώπου που δεν μπορεί να γίνει αντιληπτό σε συνειδητό επίπεδο. Σύμφωνα με τον Andre Breton, ο Σουρεαλισμός είχε ως στόχο στο να δώσει λύση στις αντιφάσεις που υπήρχαν προηγουμένως σχετικά με την σχέση του ονείρου και της πραγματικότητας, εφευρίσκοντας μια απόλυτη πραγματικότητα, μια ύπερ-πραγματικότητα. Ήταν ένα μέσο για να γίνει η επανένωση της σφαίρας του συνειδητού και της σφαίρας του ασυνείδητου. Η σύμμιξη θα γινόταν σε τόσο ολοκληρωμένο βαθμό που ο κόσμος του όνειρο και της φαντασίας θα γινόταν ένα με τον καθημερινότητα μας, τον καθημερινό ορθολογικό κόσμο. Το σκεπτικό αυτό είχε ως βάση σε αρκετά μεγάλο βαθμό τις θεωρίες του Sigmund Freud, οι οποίες προσαρμόστηκαν καταλλήλα. Στον πλαίσιο Σουρεαλισμού παράγονταν κάθε είδους έργα στην ζωγραφικής, λογοτεχνίας, θέατρου, κινηματογράφου και φωτογραφίας.

Δόθηκε έμφαση ο Σουρεαλισμός να ασκεί θετική έκφραση μέσω της τέχνης. Αντιπροσώπευε μια οργανωμένη αντίδραση σε αυτό που τα μέλη του πίστευαν ως καταστροφή που προκλήθηκε από τον ορθολογισμό. Ο οποίος ορθολογισμός είχε ως συνέπεια να κατακυβηθεί η Ευρώπη και ο κόσμος εν τέλη, στην φρίκη και καταστροφή που προκλήθηκε με τον Α Παγκόσμιο πόλεμο.

Επί το πλείστον τα έργα του Σουρεαλισμού διαθέτουν το στοιχείο του απροσδόκητου, ονειρικές σκηνές, απρόσμενες εικόνες, αντιπαραθέσεις, παράξενες συνθέσεις συνηθισμένων αντικειμένων, οπτικά λογοπαίγνια, παραμορφωμένες φιγούρες, θέματα ταμπού και σεξουαλικότητας, αναπάντεχες εκπλήξεις, αντιπαραθέσεις και τέλος ανακολουθίες. Παρόλα αυτά το μεγαλύτερο ποσοστό των καλλιτεχνών που έχουν ασχοληθεί με το συγκεκριμένο κίνημα πιστεύουν ακράδαντα ότι το έργο αρχικά είναι μια φιλοσοφική έκφραση. Για παράδειγμα ο Breton υποστηρίζει πως ο Σουρεαλισμός ήταν κατά κύριο λόγο ένα κίνημα με σκοπό την επανάσταση. Διότι την περίοδο εκείνη το κίνημα αυτό συνδέθηκε στενά με πολιτικά γεγονότα όπως ο κουμμουνισμός και η αναρχία. Επηρεάστηκε από τον Ντανταϊσμό ο οποίος έκανε και αυτός τα πρώτα του βήματα μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο. Κυρίως εκφράστηκε στην τέχνη της ποίησης, του θεάτρου και των εικαστικών τεχνών. Είχε ως σκοπό να εναντιωθεί και να διαμαρτυρηθεί για τις βαρβαρότητες του πολέμου. Χαρακτηριζόταν από εσκεμμένο παραλογισμό και απέρριπτε τα κυρίαρχα ιδανικά της τέχνης, ο Σουρεαλισμός είναι μια μετεξέλιξη του.

Ο Σουρεαλισμός ως ορός πρωτοεμφανίστηκε από τον Guillaume Apollinaire το 1917. Ο οποίος χρησιμοποίησε τον ορό αυτό για να περιγράψει ένα Avant-Garde μπαλέτο που ονομαζόταν Parade. Το μπαλέτο αυτό είχε μουσική του Erik Satie, σκηνικά και κουστουμιά από τον Pablo Picasso. Ως το 1924 σχηματίστηκαν δυο σουρεαλιστικές ομάδες οι οποίες είχαν μια δικαιολογημένη αντιπαλότητα μεταξύ τους. Η κάθε μια από τις ομάδες δήλωνε πως αποτελούν του επίσημους διαδόχους του Apollinaire και της επανάστασης που ξεκίνησε. Η πρώτη είχε ως επικεφαλής τον Yvan Goll, μαζί με τον Pierre Albert-Biron, τον Paule Dermee, τον Francis Picabia, τον Tristan Tzara, τον Giuseppe Ungaretti, τον Pierre Reverdy, τον Marcel Arland και άλλους. Η άλλη κολεκτίβα είχε ως επικεφαλής τον Breton, μαζί με τους Aragon, Desnos, Éluard, Baron, Crevel, Malkine, Jacques-André Boiffard και τον Jean Carrive. Πρώτος δημοσίευσε το Μανιφέστο του ο Yvan Goll, τον Οκτώβριο του 1924, δυο εβδομάδες πριν ο Breton κυκλοφορήσει το Manifeste du surréalisme. Οι συγκυρίες αυτές οδήγησαν τους δυο εκπροσώπους σε σύγκρουση και λογομαχία για τα δικαιώματα του ορού αυτού. Εν τέλει νικητής βγήκε ο Breton

. Όλη αυτή η διαμάχη όμως δεν έληξε χωρίς να αφήσει κατάλοιπα αναμεσά στους καλλιτέχνες. Η ιστορία του σουρεαλισμού από εκείνη τη στιγμή θα παρέμενε σηματοδομημένη από ουλές, απογοητεύσεις και ηχηρούς αφορισμούς, με κάθε σουρεαλιστή να έχει τη δική του άποψη για το θέμα και τους στόχους, να αποδέχεται περισσότερο ή λιγότερο τους ορισμούς που έδωσε ο André Breton.

Ο ορός δεν καθιερώθηκε επισήμως μέχρι τον Οκτώβριο του 1924, όταν ο Γάλλος ποιητής Andre Breton, που είδε το ασυνείδητο ως την πηγή της φαντασίας, δημοσίευσε το Σουρεαλιστικό Μανιφέστο, το οποίο ορίζει τους σκοπούς του Σουρεαλισμού και του αναγνωρίστηκε η «πατρότητα» για τον συγκεκριμένο όρο. Όρισε την έννοια του ,ως προς την πρόσβαση που υπάρχει στο ανεκμετάλλευτο βασίλειο του ασυνείδητου, που πίστευε πως οφείλουν οι καλλιτέχνες να εκμεταλλευτούν. Παρόλο που μια άλλη ομάδα καλλιτεχνών με αρχηγό τον Yvan Goll, είχε δημοσιεύσει το δικό του μανιφέστο μερικές εβδομάδες νωρίτερα. Κατά κύριο λόγο το κίνημα είχε ως κέντρο το Παρίσι και από την δεκαετία του 1920 κατάφερε να εξαπλωθεί σε ολόκληρο τον κόσμο αφήνοντας την επιρροή του σε εικαστικές τέχνες, στην λογοτεχνία, τον κινηματογράφο και την μουσική πολλών εθνών. Συγχρόνως επηρέασε την σκέψη, την φιλοσοφία και κοινωνιολογία των χωρών αυτών. Η ικανότητα να βρίσκει κάποιος την μαγεία και την περίεργη ομορφιά στο απροσδόκητο ,το διαφορετικό, το παράξενο, το περιφρονημένο και σε αυτό που είναι αντίθετο στις κοινωνικές συμβάσεις , αυτό το ίδιο καθορίζει την αξία του Σουρεαλισμού. Οι καλλιτέχνες αυτοί αναζητούν μέσα από τα έργα τους την ελευθέρια, αμφισβητώντας όσες αξίες και πρότυπα τους επιβάλλονται.

Ένα μεγάλο μέρος των σουρεαλιστών καλλιτεχνών έχουν χρησιμοποιήσει το automatic «αυτόματη γραφή» ως προς το σχέδιο και την γραφή για να ανασύρουν σκέψεις, ιδέες και εικόνες από το ασυνείδητο κομμάτι του μυαλού. Ως αυτόματη γραφή στην τέχνη, θεωρείται η δημιουργία τέχνης χωρίς συνειδητή σκέψη, έχοντας πρόσβαση σε υλικό από το μη συνειδητό μέρος της δημιουργικής διαδικασίας. Ο ορός αυτός δανειζεται από την φυσιολογία, κινήσεις οι οποίες δεν είναι υπό τον έλεγχο του ατόμου, όπως η αναπνοή. Το αυτόματο σχέδιο και η γραφή χρησιμοποιήθηκε από τον Freud για την μελέτη του μυαλού των ασθενών του. Οι ιδέες αυτές όπως προαναφέρθηκε επηρέασαν τον Andre Breton. Μερικοί καλλιτέχνες είχαν ως σκοπό να απεικονίσουν κόσμους ή ψυχολογικές εντάσεις που δεν έχουν εκδηλωθεί. Ακόμη έχουν αντλήσει έμπνευση από τον μυστικισμό, τους αρχαίους πολιτισμούς καθώς και γνώσεις, τέχνη ιθαγενών προκειμένου να φανταστούν εναλλακτικές πραγματικότητες.

Η αναζήτηση της πολιτικής ελευθερίας ήταν μια λογική εξέλιξη της φιλοδοξίας του κινήματος. Ξεκίνησε με την απελευθέρωση του μυαλού και των καλλιτεχνικών εκφράσεων και κατέληξε στα πιο καθημερινά ζητήματα. Ένας μεγάλος αριθμός των ατόμων αυτών στράφηκαν στον πολιτικό ακτιβισμό, αυτό είχε ως συνέπεια λόγω των επαναστατικών αντιλήψεων του κινήματος, το οδήγησαν να θεωρηθεί τρόπος ζωής. Από το ξεκίνημα του ο Σουρεαλισμός με τις ιδέες και την τέχνη που έχει διάδοση, έχει επαναπροσδιοριστεί και εναγκαλιστεί μέσω της διεθνούς ανταλλαγής ιδεών. Οι ιδέες αυτές και τα θέματα που προβάλλει έχουν αλλάξει για να ανταποκρίνονται καταλλήλα στα διαφορά ιστορικά, γεωγραφικά και πολιτισμικά πλαίσια, επιτρέποντας με αυτό τον τρόπο την έκφραση πολλαπλών φωνών. Όσο περίεργο και να ακουστεί, πολλοί καλλιτέχνες πάρα την τεράστια επιρροή που είχε ο Σουρεαλισμός αρνούσαν να οριστούν οι ίδιοι ως Σουρεαλιστές. Ένα διάσημο παράδειγμα είναι αυτό της Frida Kahlo, η οποία αρνιόταν την ταμπέλα αυτή.

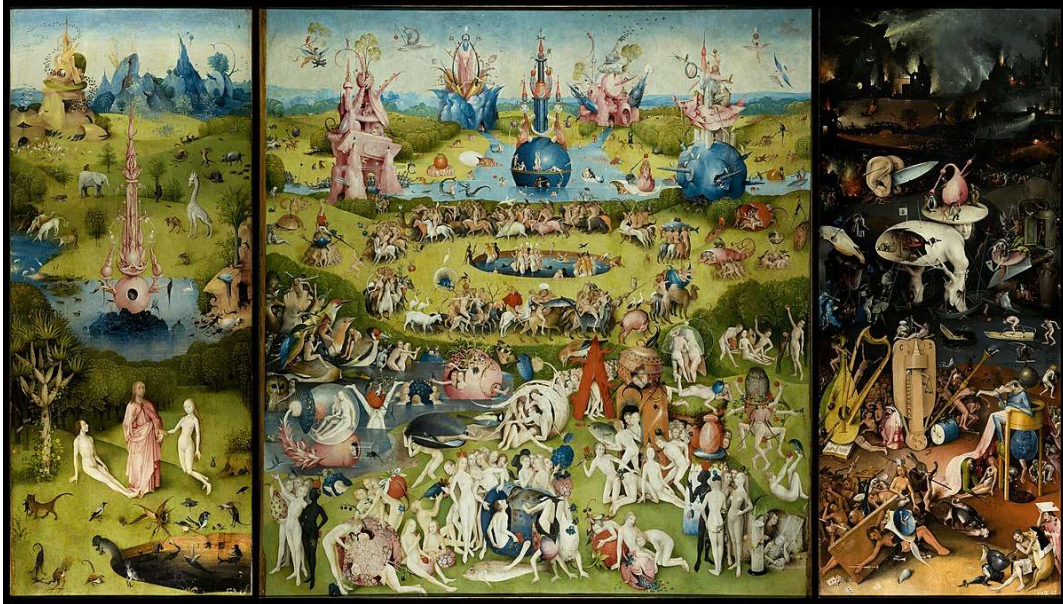
1.1 ΠΡΩΙΜΑ ΕΡΓΑ

Πρώιμα δείγματα Σουρεαλισμού, μπορούμε να συναντήσουμε πηγαίνοντας πίσω στον χρόνο, όχι τόσο μακριά από την γέννηση του. Ο Ιταλός ζωγράφος της Αναγέννησης Giuseppe Arcimboldo (1527–1593) χρησιμοποιούσε τα εφέ trompe l'oeil που σημαίνει αυτό που μπερδεύει το μάτι, για να απεικονίσει ανθρώπινα πρόσωπα φτιαγμένα από φρούτα, λουλούδια, έντομα ή ψάρια. Τα γοητευτικά και παράξενα πορτρέτα του Arcimboldo είναι οπτικά παζλ, που σχεδιάστηκαν με σκοπό να διασκεδάσουν παρά να διερευνήσουν το ασυνείδητο.

Εικόνα 1 Giuseppe Arcimboldo (1526 - 1593): Earth

Ο Hieronymus Bosch (περίπου 1450–1516) μετέτρεψε τα ζώα της αυλής και τα οικιακά αντικείμενα σε τρομακτικά τέρατα. Υπάρχει μεγάλη πιθανότητα ο Dalí στον πίνακα του The Great Masturbator να επηρεάστηκε από τον πίνακα The Garden of the Earthly Delights (1503-1504) του Hieronymus Bosch.

Εικόνα 2 Hieronymus Bosch *The Garden of the Earthly Delights* (1503-1504)

Οι σουρεαλιστές του εικοστού αιώνα θαύμαζαν τον πίνακα αυτόν και θεωρούσαν την Bosch τον προκάτοχό τους. Το πιο σίγουρο όμως είναι ότι, οι ανατριχιαστικές εικόνες που ζωγράφησε η Bosch δεν είναι σουρεαλιστικές με τη σύγχρονη έννοια. Είναι πιθανό ότι ο Bosch σκόπευε να δώσει βιβλικά μαθήματα στους θεατές αντί να εξερευνήσει σκοτεινές γωνιές της ψυχής.

Υπάρχει μεγάλη πιθανότητα ο Dalí στον πίνακα του *The Great Masturbator* επηρεάστηκε από τον πίνακα *The Garden of the Earthly Delights* (1503-1504) του Hieronymus Bosch.

Εικόνα 3 *The Great Masturbator* (1929)

Αν και φαίνονται σουρεαλιστικοί, οι πίνακες αυτοί των πρώτων καλλιτεχνών αντανακλούν μια σκόπιμη σκέψη και περιγράφουν τις συμβάσεις της εποχής τους.

1.2 ΣΟΥΡΕΑΛΙΣΤΕΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ

Δίνοντας μεγαλύτερη βάση στο περιεχόμενο και στην ελεύθερη μορφή, ο σουρεαλισμός παρείχε μια σημαντική και μεγάλης βαρύτητας λύση η οποία δεν ακολουθούσε τους συνηθισμένους κανόνες. Το έργο των σουρεαλιστών, ειδικότερα των ζωγράφων, είναι υπερβολικά ποικιλόμορφο και είναι αδύνατον να συνοψιστεί και να κατηγοριοποιηθεί. Ο λόγος που συμβαίνει αυτό, είναι γιατί ο κάθε καλλιτέχνης αναζήτησε με τα δικά του μέσα και τα εσωτερικά του προσωπικά ζητήματα και ενδιαφέροντα, αποτέλεσε ένα είδος βαθιάς αυτοεξερεύνησης. Ορισμένοι κυνήγησαν μεμονωμένα, απελευθερωμένοι από τον έλεγχο του μυαλού δηλαδή του συνειδητού, μια αυθόρμητη ανακάλυψη του ασυνείδητου. Από την άλλη πλευρά ζωγράφοι όπως ο Joan Miró, χρησιμοποίησε τον Σουρεαλισμό ως απελευθέρωση, ένα αρχικό σημείο αναφοράς, με σκοπό να ερευνήσει τον κόσμο της φαντασίας είτε ήταν συνειδητός είτε ασυνείδητος.

Τα δημιουργήματα των καλλιτεχνών αυτών εκτείνονται σε ένα μεγάλο εύρος. Από την μια πλευρά τα έργα του Γάλλου Jean Arp, κάνουν τον θεατή να βρεθεί αντιμέτωπος με εικόνες οι οποίες είναι συχνά βιομορφικές, αόριστες και υποβλητικές. Ενώ το μυαλό του θεατή λειτουργεί με αυτή την περιπλοκή εικόνα, οι συνειρμοί του ασυνείδητου απελευθερώνονται και η δημιουργική φαντασία γίνεται μια διερευνητική διαδικασία.

Εικόνα 4 *Composition with Five Forms* (1964)

Καλλιτέχνες όπως ο Max Ernst, Andre Masson και ο Miró ακολουθήσαν μια τέτοια προσέγγιση. Από την άλλη πλευρά ο θεατής είναι αντιμέτωπος με έναν κόσμο που είναι απολύτως καθορισμένος, λεπτομερώς απεικονισμένος αλλά δεν έχει λογική. Πιο συγκεκριμένα πλήρως αναγνωρίσιμες εικόνες έχουν αφαιρεθεί από το κανονικό τους πλαίσιο και επανασυναρμολογούνται σε ένα διφορούμενο πλαίσιο. Ο στόχος του έργου είναι

η επίτευξη μιας θετικής ανταπόκρισης, παροτρύνοντας τον θεατή να αναγνωρίσει το παράλογο και το λογικά ανεξήγητο. Το καλύτερο παράδειγμα της παραπάνω προσέγγισης είναι το έργο του καλλιτέχνη Rene Magritte. Ένας από τους πολλούς σημαντικούς του πίνακες το *The Portrait* (1935) στο οποίο απεικονίζεται ένα τραπέζι πάνω στο οποίο υπάρχει ένα πιάτο, μέσα στο πιάτο υπάρχει μια φέτα κρέατος, πάνω στην φέτα αυτή απεικονίζεται ένα ανθρώπινο μάτι που κοιτάει τον θεατή.

Εικόνα 5 Εικόνα 5 René Magritte, *Le portrait (The Portrait, 1935)*

Επιπλέον ο Ισπανός ζωγράφος Salvador Dalí, ο Γάλλος Pierre Roy και ο Βέλγος Paul Delvaux απέδιδαν παρομοίους αλλά πιο συνθέτους κόσμους εξωγήινους, παράδοξους. Μοιάζουν με συναρπαστικές ονειρικές σκηνές. Στο κέντρο αυτού του εύρους έκφρασης βρισκόταν ο Αμερικάνος Yves Tanguy. Το έργο του χαρακτηρίζεται από επιμονή στη λεπτομέρεια και φόρμες διφορούμενες, οι οποίες ήταν παρόμοιες με ασπόνδυλα όντα της θάλασσάς ή γλυπτά. Τα αντικείμενα αυτά της φαντασίας στήνονταν σε άγωνα τοπία, με έντονο φωτισμό και άπειρο ορίζοντα.

Εικόνα 6 Yves Tanguy Le Ruban des excès [The Ribbon of Excess] 1932.

2. ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΙ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ ΣΟΥΡΕΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ

2.1 Andre Breton

Ο πατέρας του Σουρεαλισμού, Andre Breton, ήταν Γάλλος ποιητής και συγγραφέας. Γεννήθηκε 19 Φεβρουάριου του 1896 και απεβίωσε στις 28 Σεπτεμβρίου του 1966. Η φήμη του κυρίως ήρθε από το γεγονός πως είναι ο ιδρυτής και κύριος θεωρητικός του σουρεαλισμού και των ιδεών που προβάλλει. Συγχρόνως με τον ρόλο του ως ηγέτης του σουρεαλιστικού κινήματος είχε συγγράψει πολλά διάσημα βιβλία όπως το Nadja και το L'Amour Fou. Τα γραπτά του περιλαμβάνουν το πρώτο σουρεαλιστικό μανιφέστο του 1924. Αποτελεί μια από τις σημαντικότερες προσωπικότητες της γαλλικής τέχνης και λογοτεχνίας, διότι οι δραστηριότητες του που προαναφέρθηκαν, σε συνδυασμό με το κριτικό και θεωρητικό έργο του για την τέχνη της γραφής και των πλαστικών τεχνών. Ήταν μοναχογιός μια οικογένειας που κατοικούσε στην Νορμανδία και ανήκε στην μέση τάξη. Ο πατέρας του ονομαζόταν Louis-Justin Breton ήταν αστυνομικός και άθεος όπως στην συνέχεια ο γιος του, η μητέρα του Marguerite-Maria-Eugenia Le Gougues, μοδίστρα. Από την πλευρά εκπαίδευσης, φοίτησε σε ιατρική σχολή και ανέπτυξε ένα παθιασμένο ενδιαφέρον για τις ψυχικές ασθένειες, λόγω της επιστράτευσης για τον Α Παγκόσμιο Πόλεμο, διέκοψε τις σπουδές του.

Κατά την διάρκεια του Α Παγκόσμιο πόλεμο εργαζόταν στις Nantes, σε ένα νευρολογικό νοσοκομείο. Στο νοσοκομείο αυτό γνώρισε ένα άτομο που επηρέασε δραστικά τον Breton, εξαιτίας της αντικοινωνικής και περιφρονητικής του στάσης, το όνομα του ατόμου ήταν Jacques Vache. Ο Vache αποφάσισε να τελειώσει την ζωή του σε ηλικία 24 χρονών, οι επιστολές του, τις οποίες έστελνε και στον Breton, δημοσιεύτηκαν το 1919, σε τόμο με τίτλο Lettres de guerre, για το οποίο γράφτηκαν 4 δοκίμια ως εισαγωγή από τον Breton.

Η αγάπη τον βρήκε στις 15 Σεπτέμβριου 1921, δυο χρόνια αργότερα από την δημοσίευση του τόμου του, όταν παντρεύτηκε την Simone Kahn και ξεκίνησαν να μένουν στο Παρίσι την 1^η Ιανουάριου του 1922. Το συγκεκριμένο διαμέρισμα κατέληξε να γίνεται το μέρος όπου εγκαθιδρύθηκε η συλλογή του, με πάνω από 5000 είδη τέχνης όπως πίνακες, γλυπτά, φωτογραφίες, βιβλία κ.α.

2.2. Τα σημαντικότερα έργα τέχνης του Andre Breton

Τα σπουδαιότερα έργα του Breton στο Σουρεαλιστικό κίνημα είναι το Egg in church αλλιώς ονομάζεται The Snake, είναι ένα φωτογραφικό κολλάζ, η τεχνική αυτή έγινε διάσημη από τους Σουρεαλιστές Breton και Man Ray. Ο τίτλος έχει συμβολικό χαρακτήρα με σκοπό να δημιουργήσει ερωτηματικά. Το έργο είναι αινιγματικό και ονειρικό. Στο έργο αυτό αναδεικνύεται το ενδιαφέρον και η περιέργεια για το γυναικείο σώμα, όσο αφορά την σεξουαλικότητα και την θρησκεία. Η διευκρίνιση αυτή προέκυψε από τον Georges Bataille, το κείμενο του ασχολήθηκε εν μέρει με την καταστολή των επιθυμιών από την Χριστιανισμό. Οι Σουρεαλιστές που είχαν μαζευτεί γύρω από τον Breton είχαν ως ιδέα να μειώσουν τους σεξουαλικούς περιορισμούς που εμπεριέχονται στα σύμβολα και την γλώσσα, αυτό θα εξυπηρετούσε σε μεγάλο βαθμό την ελευθέρια της έκφρασης. Πιο συγκεκριμένα δεν θα υπήρχε το «ταμπού» (απαγορευμένο) όσο αφορά την σεξουαλική έκφραση είτε λεκτικά είτε συμβολικά.

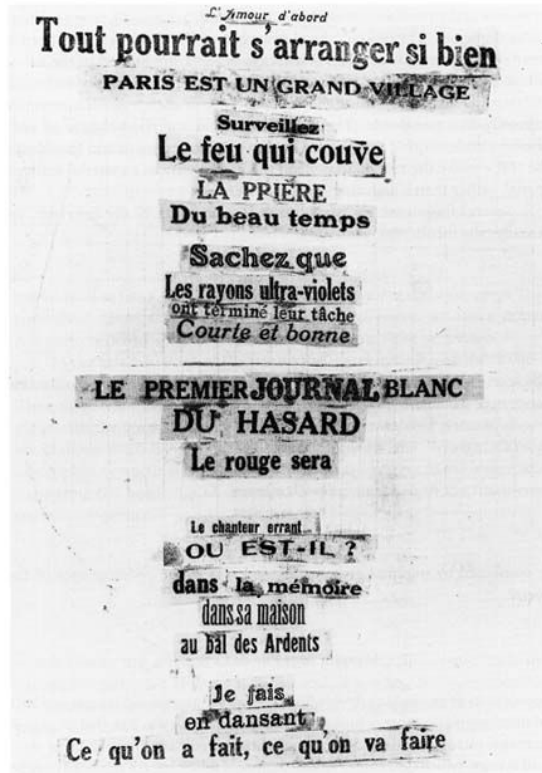
Εικόνα 7 André Breton. Egg in the church or The Snake. (Date Unknown)

Ένα ακόμη έργο με ιδιαίτερο ενδιαφέρον, που φέρει τον τίτλο *The African Mask*, είναι ένα αξιόλογο παράδειγμα των μελετών που είχε διεκπεραιώσει για την πρωτόγονη τέχνη και σαμανιστικής της ταυτότητας. Επίσης ήταν γνωστός συλλέκτης масκών, ένα από τα σημαντικότερα κομμάτια αυτής της συλλογής ήταν η *Yur' ik Mask* που ανήκε σε έναν Shaman. Ταξίδεψε σε πολλές τοποθεσίες ιθαγενών και έκανε συλλογή μάσκες κατά την διαδρομή. Η πρώτη μάσκα που απέκτησε ήταν από το νησί του Πάσχα. Αυτό που τον κέντριζε ήταν πως οι μάσκες έχουν οπτικό ενδιαφέρον και φέρνουν οι ίδιες μια μεταφορική έννοια, είναι ένα παράθυρο για το εσωτερικό του μυαλού. Επομένως είναι αρκετά εμφανές από που βρήκε την έμπνευση για το έργο αυτό.

Εικόνα 8 Andre Breton, African Mask, 1948.

Ακόμη ένα ποίημα, με τίτλο *Roeme*, που αξίζει να αναφερθεί είναι πρώιμο παράδειγμα σουρεαλιστικού κολάζ το οποίο συνδυάζει κείμενο και εικόνα. Το ποίημα αυτό γράφτηκε την ίδια χρονιά που δημοσιεύτηκε το Σουρεαλιστικό μανιφέστο. Κύρια πηγή για την δημιουργία του ήταν αποκόμματα εφημερίδων και περιοδικών, διότι ο ίδιος είχε μια αυξανόμενη πίστη πως η δημοσιογραφία ήταν μια ισχυρή καλλιτεχνική μορφή. Στο κείμενο αυτό το οποίο μπορεί να χαρακτηριστεί παράλογο, δημιουργεί μια δικιά του λογική. Το κείμενο αυτό δεν θα είχε κανένα απολύτως νόημα για έναν αναγνώστη που προσπαθεί να το καταλάβει, έχοντας υπόψιν του την παραδοσιακή γλώσσα. Ο ίδιος πίστευε πως η γλώσσα όπως και ο Σουρεαλισμός, δρουν στο μυαλό και γίνονται πραγματικό όπλο που προέρχεται από τις επάλξεις του νου. Καταλαβαίνουμε ότι όλα είναι σημαντικά στη σουρεαλιστική αισθητική: οι λέξεις, η τυπογραφία, ακόμα και το μέγεθος των χαρακτήρων.

Εικόνα 9 Andre Breton, Poeme(1924)

2.3 Salvador Dali

Από τους γνωστότερους και πιο χαρισματικούς καλλιτέχνες του κινήματος ήταν ο Salvador Dali. Γεννήθηκε στο Figueres, μια πόλη έξω από την Βαρκελώνη, σε μια οικογένεια που ανήκε στην μεσοαστική τάξη με μητέρα και πατέρα που ενδιαφέρονταν για την τέχνη. Έχοντας χάσει τον μεγαλύτερο του αδελφό, συνονόματο του, πίστευε πως είναι η μετενσάρκωση του. Από μικρή ηλικία βρήκε ιδιαίτερη έμπνευση στο Καταλανικό περιβάλλον που μεγάλωνε ως παιδί, πολλά από τα τοπία που αντίκριζε θα είχαν σημαντικό ρόλο στους μεταγενέστερους πίνακες του. Από νωρίς ξεκίνησε μαθήματα σχεδίου και σε εφηβική ηλικία έγινε μέλος της Σχολής Καλών Τεχνών της Μαδρίτης όπου έκανε όπου έκανε ιμπρεσιονιστικούς αλλά και πουαντιγιστικούς πειραματισμούς. Σε ηλικία 16 χρονών έχασε την μητέρα του από καρκίνο του μαστού, ήταν το μεγαλύτερο πλήγμα που έχει βιώσει. Πέρασαν τα χρονιά και το 1922 γράφτηκε στην Σχολή Ζωγραφικής και Γλυπτικής του San Fernando. Στο σημείο αυτό της ζωής του ενηλικιώθηκε ο ίδιος και η τέχνη του. Αρχικά έγινε γνωστός για την εκκεντρικότητα την αυτοπεποίθηση και την προκλητική προσωπικότητα του πάρα για τα έργα του. Πειραματίστηκε με πολλά διαφορετικά στυλ της εποχής,, με ότι του κέντριζε το ενδιαφέρον,. Επιπρόσθετα ερχόταν σε συχνή επαφή με κορυφαίους καλλιτέχνες όπως τον κινηματογραφιστή Luis Bunuel και τον ποιητή Federico Garcia Lorca. Η Σχολή Καλών Τεχνών της Μαδρίτης του έδωσε την ευκαιρία να παραδοθεί ο νους του στην επιρροή στα σημαντικότερα μυαλά όπως ο Einstein, Le Corbusier, Calder και Stravinsky. Παρόλο που του

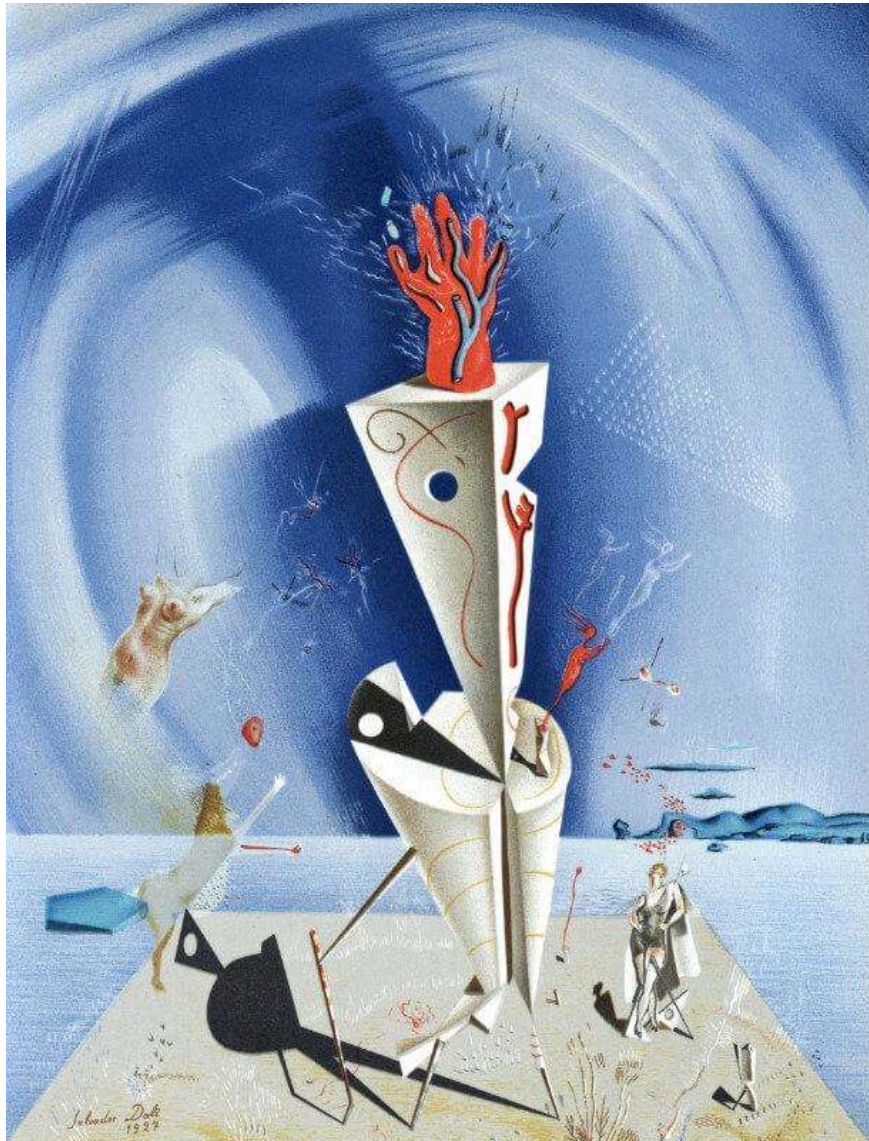
χαμογέλασε η τύχη σε πολλά ζητήματα, ο ευέξαπτος χαρακτήρας του είχε ως αποτέλεσμα να αποβληθεί από την σχολή το 1926, διότι ήρθε σε λογομαχία με έναν από τους καθηγητές εξαιτίας μια εξέτασης, αυτό το γεγονός χρονικά συνέβη κατά την τελική του εξέταση με την οποία θα αποφοιτούσε.

Μετά από αρκετούς μήνες αδράνειας, ταξίδεψε στο Παρίσι όπου επισκέφθηκε τον Pablo Picasso και βρήκε έμπνευση από αυτό που έκαναν οι Κυβιστές. Συγχρόνως ξεκίνησε να μελετάει τις ψυχαναλυτικές ιδέες και έννοιες του Φρόιντ, τους μεταφυσικούς ζωγράφους όπως ο Giorgio De Chirico και σουρεαλιστές όπως ο Joan Miro. Όλα αυτά είχαν ως αποτέλεσμα να κάνει χρήση των ψυχαναλυτικών μεθόδων για να εξορύξει το υποσυνείδητο προκειμένου να δημιουργήσει εικόνες. Οι πίνακες του Dalí είχαν απόλυτη σχέση με τις θεωρίες του σχετικά με την ψυχολογική κατάσταση της παράνοιας και την βαρύτητα που φέρει ως θέμα. Στα έργα του σώματα, οστά, συμβολικά αντικείμενα παρουσιάζονται με σκοπό να κατοπτρίσουν τους σεξουαλικούς φόβους για την πατρική μορφή και την ανικανότητα. Επίσης υπάρχουν σύμβολα που παραπέμπουν στην αγωνιά που δημιουργεί το πέρασμα του χρόνου. Αρκετοί από τους διασημότερους πίνακες του προέρχονται από την συγκεκριμένη περίοδο. Πάρα τις επιτυχίες του εκδιώχθηκε από τον Breton διότι είχαν διαφορετικές απόψεις του περί κουμμουνισμού, του φασισμού και του στρατηγού Franco. Η αντίδραση του ίδιου για αυτόν τον διωγμό ήταν "I myself am Surrealism" που σημαίνει "Εγώ ο ίδιος είμαι ο Σουρεαλισμός". Στα μετέπειτα χρόνια η σχέση του Breton αλλά και με ορισμένους Σουρεαλιστές θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ταραχώδης.

Οι 2 τελευταίες δεκαετίες της ζωής του Dalí ήταν επίπονες. Το 1968 αγόρασε ένα κάστρο στην Gala η οποία έμενε μονή της για εβδομάδες και του απαγόρευε να την επισκέπτεται χωρίς την άδεια της. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να πέσει σε κατάθλιψη, σε συνδυασμό με την αποκάλυψη πως η Gala προσπαθούσε να τον δηλητηριάσει δίνοντας του φάρμακα που δεν του είχαν συνταγογραφηθεί. Οι συνθήκες αυτές απέτρεπαν την ικανότητα του για καλλιτεχνική έκφραση και αφού απεβίωσε η Gala το 1982, υπάρχουν υποθέσεις ότι επιχείρησε να αυτοκτονήσει. Ο θάνατος εν τέλη τον βρήκε λίγα χρόνια αργότερα, το 1989, από καρδιακή ανεπάρκεια. Θάφτηκε κάτω από το μουσείο που έχτισε ο ίδιος στο Figueres.

2.4 Τα σημαντικότερα έργα τέχνης του Salvador Dalí

Ως πρώτο σημαντικό έργο μπορεί να χαρακτηριστεί το Apparatus and Hand(1927), το οποίο περιέχει συμβολισμούς και ονειρικά τοπία, που θα γινόντουσαν η υπογραφή του, την οποία κάνει δεν μπορεί να μιμηθεί.

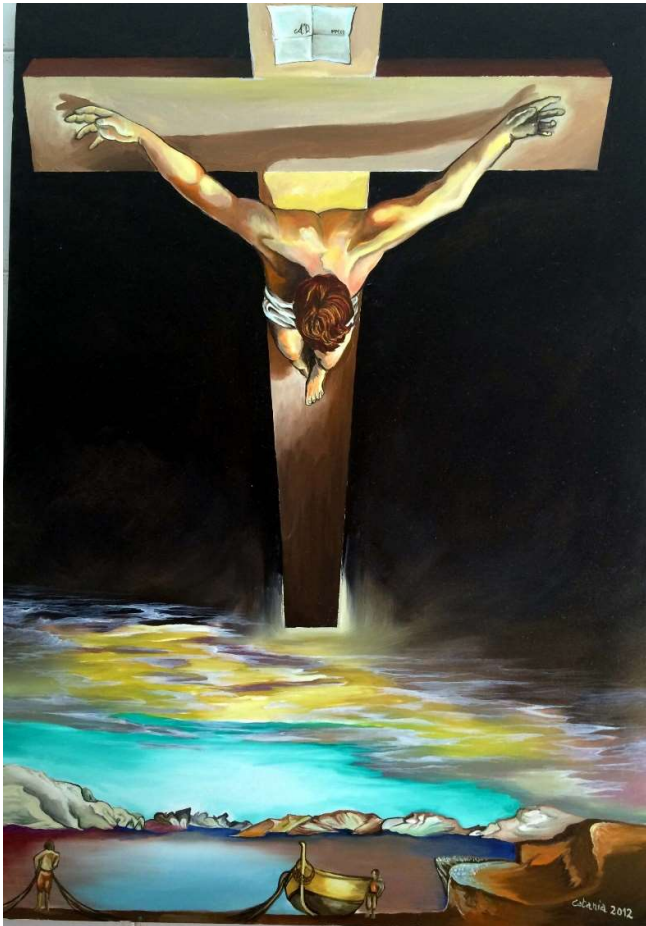
Εικόνα 10 Apparatus and Hand (1927)

Μερικά από τα σημαντικότερα έργα που οφείλουν να αναφερθούν. Ο πρώτος από αυτούς τους πίνακες ονομάζεται Christ of Saint John, ζωγραφίστηκε το 1951 σε μια περίοδο κατά την οποία ο ζωγράφος εγκατέλειπε έναν ισχυρό θρησκευτικό αθεϊσμό της νιότης και ασπάστηκε από την αρχή την Καθολική πίστη. Η έμπνευση προήλθε από μια ζωγραφιά του Ισπανού Carmelite μυστικιστή του 16^{ου} αιώνα, τον St John of the Cross, από όπου προήλθε και ο τίτλος του έργου του Νταλί.

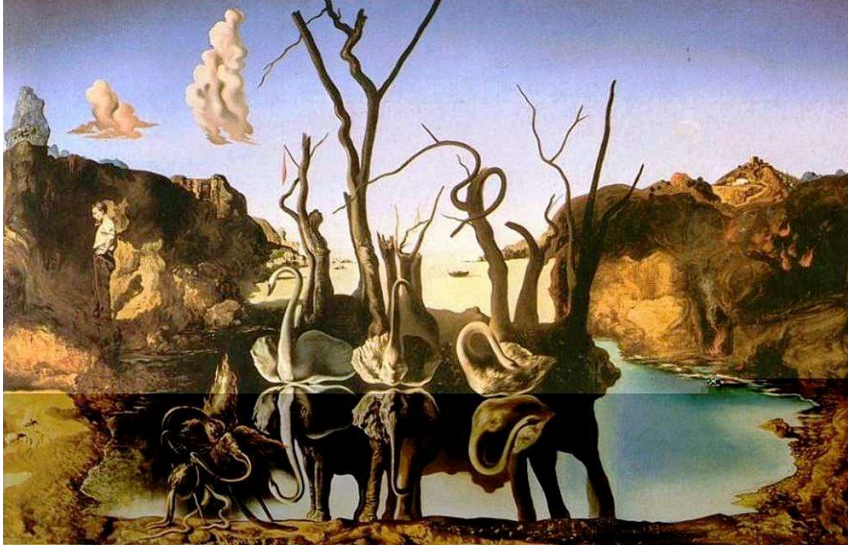
Εικόνα 11 Christ of St John of the Cross

Σε μια άλλη ερμηνεία του πίνακα η έμπνευση προήλθε από ένα ονείρο του ίδιου, όπου είδε μια λεπτομερή εικόνα του Αγίου Ιωάννη στον σταυρό ένα χρόνο πριν δημιουργήσει το έργο του. Μέσο του ονείρου ανακάλυψε έναν ιδιαίτερο συνδυασμό χρωμάτων οι οποίοι εφαρμόστηκαν στον πίνακα. Τα δυο χρώματα αυτά μπλε/πράσινο, απεικονίζουν με εκπληκτικό τρόπο το τοπίο της θάλασσας. Η γωνία απεικόνισης είναι αρκετά σπάνια η οποία επιτρέπει στον θεατή να δει τον Χριστό να κρέμεται από ψηλά. Στην απεικόνιση υπήρχε βοήθεια από τον κασκαντέρ Ράσελ Σαντέρ, ο οποίος κρεμάστηκε από μια γέφυρα με τον ίδιο τρόπο, για να δει ο Νταλί πως θα φαινόταν το σώμα από αυτή την οπτική γωνιά. Αντιθέτως με το σώμα και τον σταυρό, η θάλασσά και τα μακρινά βουνά είναι στο ύψος των ματιών, ενώ πίσω από τον Χριστό έγινε χρήση μαύρης λαδομπογιάς προκειμένο το σώμα να είναι το επίκεντρο της προσοχής. Οι τόνοι των μυών έχουν αποτυπωθεί ρεαλιστικά και οι σκιές δημιουργούν βάθος. Όλα αυτά τα στοιχεία συνθέτουν ένα εντυπωσιακό σουρεαλιστικό πορτρέτο της θρησκευτικής φιγούρας του Χριστού.

Εικόνα 12 Christ Of Saint John (1951)

Επιπροσθέτως, ως δεύτερο σημαντικό έργο με τίτλο Swans Reflecting Elephants(1937), προέρχεται από μια παρανοϊκή περίοδο του ζωγράφου. Το έργο ζωγραφίστηκε πάνω σε καμβά με την χρήση λαδιού και είναι ένας από τους πιο αναγνωρίσιμους διπλούς πίνακες του Νταλί. Οι αντικατροπτικές αυτές εικόνες είχαν σημαντικό ρόλο στην κριτική μέθοδο της παράνοιας την οποία παρουσίασε για πρώτη φορά στο δοκίμιο του το 1935 με τίτλο η Κατάκτηση του Παράλογου. Ο Dalí χρησιμοποιούσε την αυθόρμητη μέθοδο κατανόησης, βασιζόμενος πάνω στον συσχετισμό των παράλογων φαινομένων. Η χρήση αυτής της μεθόδου αποσκοπούσε στην ανάδειξη μορφών παραίσθησης, δίπλες εικόνες, οπτικές ψευδαισθήσεις που συναντάμε συχνά στους πίνακες του την δεκαετία του 1930. Στον συγκεκριμένο πίνακα η αντανάκλαση στην λίμνη δημιουργεί την διπλή εικόνα του πίνακα. Οι τρεις κύκνοι αντανακλώνται στην λίμνη με τέτοιο τρόπο που τα κεφαλιά τους γίνονται τα κεφαλιά των ελεφάντων και τα δέντρα, τα σώματά τους. Το Καταλανικό τοπίο στο βάθος του πίνακα απεικονίζεται με φλογερά φθινοπωρινά χρώματα, υπάρχουν στροβιλισμοί στα βράχια, σε αντίθεση με την ηρεμία και ακινησία του νερού.

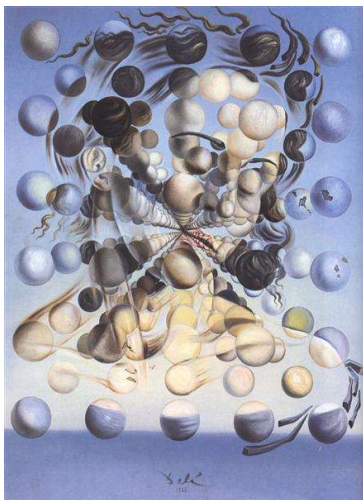
Εικόνα 13 Swans Reflecting Elephants (1937)

Ως τρίτο έργο του ιδιαίτερου αυτού καλλιτέχνη θα αναφερθεί ο πίνακας με τίτλο Galatea Of The Spheres. Είναι ένα από τα πιο αντιπροσωπευτικά έργα της περιόδου του πυρηνικού μυστικισμού. Ο πυρηνικός μυστικισμός (Nuclear Mysticism) αποτελείται από διαφορετικές θεωρίες που επιχειρούν να φανερώσουν την σχέση μεταξύ κβαντικής φυσικής και του συνειδητού νου. . Οι διαφορετικές θεωρίες προέρχονται από πηγές όπως τους καταλανούς φιλοσόφους έως την Ποπ-Αρτ και την πυρηνική φυσική. Η πυρηνική φυσική γοήτευσε τον Dalí και όταν χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά η ατομική βόμβα, θεώρησε πως η πυρηνική πρέπει να ενσωματωθεί στην τέχνη. Πιθανόν ήταν ο πρώτος καλλιτέχνης που απεικόνισε την πυρηνική εποχή με την εικόνα Idillio Atomico το 1945. Περιέγραφε το άτομο, που είναι το μικρότερο σωματίδιο ενός χημικού στοιχείου, ως την αγαπημένη του τροφή για σκέψη.

Εικόνα 14 *Idillio Atomico* (1945)

Ο πίνακας είναι αποτέλεσμα του πάθους για την επιστήμη και τις θεωρίες αποσύνθεσης της ύλης(ατόμου).Οι σφαίρες αναπαράγονται και μοιάζει να εξαφανίζονται στο άπειρο σε μερικά σημεία, δεν αγγίζουν ποτέ το ένα το άλλο συμβολίζοντας την πυρηνική θεωρία που γνώριζε ο Dalí. Επίσης δημιούργησε μία αίσθηση κίνησης μέσα από τα ρέοντα μαλλιά της Gala. Το πρόσωπο της Gala αποτελείται από ένα ασυνεχές σκηνικό, το οποίο έχει διασπαστεί σε πάρα πολλά μικρά κομμάτια, γεμάτο με σφαιροειδή αντικείμενα και το οποίο στον άξονα του καμβά λαμβάνει μια θαυμάσια τρισδιάστατη προοπτική. Ο πίνακας αυτός είναι μια από τις μεγαλύτερες πράξεις φόρου τιμής στον πρόσωπο της Gala που έκανε ποτέ του ο Dalí και ήθελε να το αντικρίσει στο Palace of the Winds, ένα μουσείο που του άνηκε.

Εικόνα 15 *Galatea Of The Spheres* (1952)

2.5 Max Ernst

Ο Max Ernst είναι δυνατόν να χαρακτηριστεί ένας από τους πιο επιδέξιους και ταλαντούχους καλλιτέχνες του Σουρεαλιστικού κινήματος. Γεννήθηκε στο Bruhl στις 2 Απριλίου του 1891 και απεβίωσε την 1^η Απριλίου του 1976, ήταν Γερμανός ζωγράφος, γλυπτής και ποιητής. Μεγαλωμένος σε μια αυστηρή καθολική οικογένεια, ήταν το 3^ο αναμεσά σε 9 παιδιά. Είχε θρήσκους γονείς οι οποίοι είχαν ως σκοπό να πειθαρχήσουν τα παιδιά τους. Αφοσιώθηκαν τους στην εκπαίδευση τους, προκειμένου να μεγαλώνοντας να γίνουν άνθρωποι θεοσεβούμενοι και αξιοποιώντας τα ταλέντα τους. Το όνομα του πατέρα του ήταν Phillip δάσκαλος κωφών ατόμων, πάρα την χαμένη του ακοή του πατέρα του, ο γιος του έμαθε πολλά από αυτόν, κυρίως για θέματα ζωγραφικής. Στα πρώτα χρόνια της διδασκαλίας έβλεπε τον πατέρα του ως έμπνευση, καθώς ήταν και δάσκαλος του, εισάγοντας την ζωγραφική στον Ερνστ κατά την νεαρή του ηλικία, σε συνδυασμό με αυτό του ενέπνευσε να αψηφά κάθε εξουσία.

Στα μετέπειτα χρόνια γύρω στο 1909-1914 εγγράφηκε στο Πανεπιστήμιο της Βόννης με σκοπό να διδαχθεί φιλοσοφία, ιστορία τέχνης, λογοτεχνία, ψυχολογία και ψυχιατρική. Στον ελεύθερο του χρόνο έκανε επισκέψεις σε άσυλα και γοητεύτηκε αμέσως από τα έργα τέχνης των ψυχασθενών. Κατέληξε να παρατήρει τις σπουδές του διότι είχε κλίση στις τέχνες, ισχυριζόμενος πως όλο του το ενδιαφέρον περιστρεφόταν γύρω από την ζωγραφική. Το 1911 ήρθε σε επαφή με τον August Macke και έγινε μέλος της καλλιτεχνικής ομάδας Die Rheinischen Expressionisten.

Ένα χρόνο αργότερα, το 1912, έκανε επίσκεψη σε μια έκθεση στην Κολωνία, όπου επηρεάστηκε σημαντικά από τα έργα των Pablo Picasso, Vincent Van Gogh και Paul Gauguin. Πραγματοποιήθηκε εκείνη τη χρονιά έκθεση των έργων του, μαζί με την ομάδα καλλιτεχνών Des Junge Rheinland, στην Galerie Feldman στην Κολωνία. Επίσης συμμετείχε σε πολλές ομαδικές εκθέσεις το 1913. Οι πίνακες αυτής της περιόδου είναι δυνατόν να χαρακτηρισθούν ειρωνικοί, λόγω των Grotesque στοιχείων σε συνδυασμό με τα Κυβιστικά και τα Εξπρεσιονιστικά στοιχεία. Το 1914 γνώρισε έναν άνθρωπο που θα γινόταν από τους καλύτερους του φίλους και η φιλία τους θα διαρκούσε για 5 δεκαετίες, το άτομο αυτό λεγόταν Jean Arp.

Κατά την διάρκεια του 1ου Παγκοσμίου Πολέμου, αναγκάστηκε να ενταχθεί στον γερμανικό στρατό, εκθέτοντας τον εαυτό του στο δράμα του πολέμου. Ως στρατιώτης στον πόλεμο υπέστη ψυχολογικά τραύματα και γι' αυτό άσκησε αρνητική κριτική στην κουλτούρα της Δύσης. Τα φορτισμένα συναισθήματα του τροφοδότησαν το όραμα του για τον σύγχρονο κόσμο ως κάτι το ακραία παράλογο και αψυχολόγητο. Διακρίθηκε για τα έργα του και υπήρξε πρωτοπόρος και στο πλαίσιο του Σουρεαλισμού και στο Νταντά. Ο πόλεμος σε συνδυασμό με τις παιδικές του αναμνήσεις του υπήρξαν η βάση για την δημιουργία εικόνων παράλογων αλλά και πολύ ενδιαφέροντων.

2.6 Τα σημαντικότερα έργα τέχνης του Max Ernst

Ο πίνακας με τίτλο *The Eye Of Silence* (Το Μάτι της Σιωπής) έχει ως θέμα μια ήρεμη λίμνη με αντανακλάσεις, η οποία περιβάλλεται από πράσινα και καφέ σχήματα κάθε είδους, τα οποία μοιάζει να υποδηλώνουν φύλλωμα, πέτρινα ερείπια ακόμα και φυσικούς σχηματισμούς βράχων. Στον πίνακα αυτόν ο Ernst χρησιμοποίησε μια τεχνική που ονομάζεται *Decalcomania*, με σκοπό την δημιουργία αυθαίρετων υφών πάνω στον καμβά, οι οποίες ξανά δουλευτήκαν προκειμένου να μοιάζουν με ότι προαναφέρθηκε. Από τα δεξιά φαίνεται να κάθεται μια ανθρώπινη μορφή η οποία μοιάζει με έντομο, λογικά μέλισσα ή σερσένι. Συνυπάρχουν σκληροί και ζελατινώδεις σχηματισμοί κάτω από έναν δυσοίωνο ουρανό, γεμάτο με σκοτεινά απαγορευτικά σύννεφα. Η ζωγραφική του συγκεκριμένου καλλιτέχνη δεν προορίζεται να είναι άμεση ή κυριολεκτική αλλά προκλητική, πιο συγκεκριμένα παροτρύνει τον θεατή να ψάξει σύμβολα, εικόνες και συναισθήματα τα οποία βρίσκονται αποθηκευμένα στην ανθρώπινη ψυχή. Αξίζει να αναφερθεί πως ήταν από τους πρώτους καλλιτέχνες οι οποίοι εφάρμοσαν την ερμηνεία των ονείρων του Sigmund Freud, έχοντας ως στόχο να ανακαλύψει τι προκαλεί την δική του δημιουργικότητα. Αναζητούσε την πηγή της δημιουργικότητας του. Ο πίνακας βρίσκεται αναμεσα στο εξωγήινο και το ανθρώπινο, στο φυσικό και το τεχνητό, το φανταστικό και το πραγματικό, το τυχαίο και το σίγουρο. Ο πίνακας δεν είναι για τον θεατή μια τελική εικόνα αλλά ένα παζλ, που ωθεί τον θεατή να οδηγηθεί σε ένα νόημα.

Εικόνα 16 *The Eye Of Silence* (1943)

Ένας πίνακας που αξίζει ακόμα να αναφερθεί είναι ο πίνακας με τίτλο *Europe After The Rain II*, που απεικονίζει ένα αόριστο, αφηρημένο τοπίο αποκάλυψης, θυμίζοντας στον θεατή την καταστροφή και τα ερείπια. Στον μέσο πολεμικό αυτόν πίνακα συνδυάζονται με έναν ελκυστικό τρόπο η συναισθηματική ερήμωση, η εξάντληση σωματική και ψυχική, φόβος για την ολοκληρωτική καταστροφή που φέρνει ο πόλεμος. Όλα αυτά τα καταφέρνει με τεχνικές τις οποίες επινόησε κατά κύριο λόγο ο ίδιος απεικονίζοντας μπερδεμένα συντρίμια καθώς και σάπια οργανική ύλη. Ο θεατής γίνεται μάρτυρας μιας σκληρής αποκάλυψης, μια συνεχώς αναπτυσσόμενης αρρώστιας.

Μέσα από τον πίνακα μπορούμε να διακρίνουμε μια μελαγχολία χωρίς να είμαστε απολύτως σίγουροι. Η απαισιοδοξία αυτή προκύπτει από την φυγή του ιδίου από την Γκεστάπο και την αυτοεξορία του, καθώς και την αηδία που ένιωθε λόγω του πολέμου και των επιπτώσεων του. Μέσα στον πίνακα διακρίνουμε έναν στρατιώτη να απειλεί μια

φιγούρα, λογικά γυναικεία, της οποίας η πλάτη είναι στραμμένη προς τον θεατή. Το πολύχρωμο σουρεαλιστικό αυτό τοπίο πιθανότατα αντιπροσωπεύει την καταστροφή ενός πολέμου άγνωστης περιόδου. Θέλοντας πιθανότατα να δείξει πως εν μέσω πολέμου αλλά και στο τέλος του αυτού η κατάληξη είναι να έχει απογυμνωθεί ο πολιτισμός και να έχει χαθεί η αξιοπρέπεια. Απομένουν μόνο το χάος και οι πραγματικοί εφιάλτες. Επομένως είναι δυνατόν να εξαχθεί το συμπέρασμα πως ο πίνακας είναι μια απόδειξη της καταστροφής που βίωσε η Ευρώπη στα μέσα του 20ου αιώνα και η συνέχιση της στον καιρό που ακολούθησε. Αν εξαιρέσουμε τις ασάφειες του έργου το μόνο σίγουρο είναι η αηδία και αποστροφή του Ernst για τις συνέπειες του πολέμου.

Εικόνα 17 *Europe After The Rain II* (1942)

Προσθετός ένας από τους πίνακες με την μεγαλύτερη αξία, διότι ανήκει στα πρώιμα έργα του και ταυτόχρονα είναι από τους διασημότερους του, φέρει τον τίτλο *The Elephant Celebes*. Έχει χαρακτηριστεί ως το πρώτο αριστούργημα στην ζωγραφική παράδοση του De Chirico, συνδυάζει με εκπληκτικό τρόπο την ζοηρή ατμόσφαιρα του σουρεαλισμού με τα χαρακτηριστικά του κολλάζ στο Ντανταϊσμό. Τέλειωσε το έργο αυτό σε ηλικία μόλις 30 ετών το 1921, σηματοδοτώντας την έναρξη μια σίγουρης πορείας του καλλιτέχνη στον κόσμο του Σουρεαλισμού, ένα κίνημα που θα του επέτρεπε να αφήσει μια μεγάλη κληρονομιά στο τέλος της καριέρας του. Είναι εμφανές πως ο Giorgio De Chirico ήταν έμπνευση για τους αρχικούς σουρεαλιστές και ο πίνακας δείχνει την επιρροή του. Η απεικόνιση με ρεαλιστικό τρόπο των στοιχείων του πίνακα οδηγεί σε ένα παραισθησιακό αποτέλεσμα που συνδέεται με το κολλάζ.

Στο κέντρο βλέπουμε έναν μηχανικό ελέφαντα, μεγάλων διαστάσεων, ο ορίζοντας είναι χαμηλός τονίζοντας τον όγκο του πλάσματος, η χειρονομία της ακέφαλης φιγούρας κατευθύνει το βλέμμα του θεατή στον ελέφαντα. Το χειρουργικό γάντι που φοράει το η φιγούρα αποτελεί ένα κοινό σουρεαλιστικό σύμβολο. Ο ουρανός περιέχει ασυμφωνίες γιατί ενώ είναι κατά κύριο λόγο άδειος, διακρίνονται ψάρια που πετάνε, άρα υπάρχει η πιθανότητα η σκηνή να είναι υποβρύχια, ενώ από τα δεξιά αχνοφαίνεται μια ιδέα καπνού. Ο πίνακας αυτός όπως οι περισσότεροι του Max Ernst δημιουργούν πολλά ερωτήματα χωρίς να δίνουν απαντήσεις.

Εικόνα 18 *The Elephant Celebes* (1921)

3. Ο ΣΟΥΡΕΑΛΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

Η φωτογραφία είναι μια τέχνη που κατέχει ιδιαίτερη θέση και διαδραμάτισε έναν ιδιαίτερο ρόλο στο σουρεαλιστικό κίνημα. Η φωτογραφία ήταν πανταχού παρών και συνόδευε όλα τα επιτεύγματα καθώς και τις εκδόσεις όπως περιοδικά ή βιβλία, επηρεάζοντας τα κείμενα. Η δύναμη του σουρεαλιστικού κινήματος βρισκόταν στην ομαδική και τη συλλογική δράση, η φωτογραφία ήταν ένας κάλος τρόπος να απαθανάτισουν τις στιγμές τους. Η κοινή τους ταυτότητα χτίστηκε παίζοντας με τους κώδικες των ομαδικών πορτρέτων, δείχνοντας την ενότητα τους.

Εικόνα 19 Portrait of Man Ray and Salvador Dali, Paris 1934 © Carl Van Vechten (1880-1964)

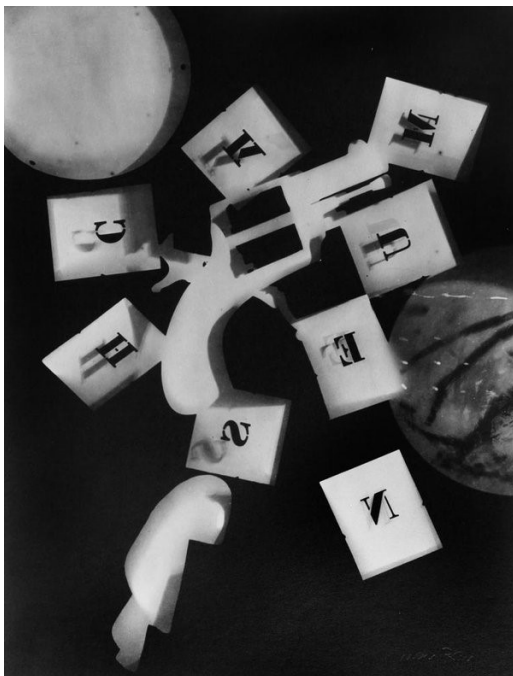
Θολώνοντας την γραμμή μεταξύ πραγματικού και εξωπραγματικού, αμφισβητήθηκε η παραστατική αξία της φωτογραφίας. Δέχονταν και αντιλαμβάνονταν την ικανότητα της σύλληψης των εκδηλώσεων του θαυμαστού που συμβαίνει τυχαία, επιδίωκαν να αποθανάτισουν το αυθόρμητο, το απροσδόκητο. Από την αντίθετη πλευρά σκηνοθετούσαν τις καταστάσεις τις οποίες στην συνέχεια φωτογράφιζαν, μερικές φορές μάλιστα ξανά δουλεύαν την εικόνα ύστερα της λήψης, πάνω σε άλλη λήψη. Το σκεπτικό ήταν ότι από την στιγμή που οι συσκευές καταγράφουν εικόνες που το μάτι δεν έχει την ικανότητα να αντιληφθεί, η εικόνα έχει μεγάλη πιθανότητα να διαστρεβλωθεί με τεχνικά μέσα, αρά γίνεται πλέον μια ψευδαισθήση.

Η φωτογραφική τεχνική που επιχείρησαν να χρησιμοποιήσουν οι σουρεαλιστές είναι να αιχμαλωτίσουν το φως, μερικά αποτελέσματα ήταν πετυχημένα αλλά εντελώς περιστασιακά. Η τελική εικόνα θα πρόκυπτε είτε μέσο της σκηνοθεσίας του θέματος ή θα χειρίζονταν τις εικόνες κατά την διαδικασία της εκτύπωσης με σκοπό να αλλάξουν την μορφή τους. Η σουρεαλιστική φωτογραφία χωρίζεται σε δυο είδη, το πρώτο είδος είναι αυτό που εξαρτάται από ερευνά ενώ η δεύτερη από τεχνική χειραγώγηση. Επίσης υπάρχουν οι ελεγχόμενες και οι αυθόρμητες φωτογραφίες.

Εξαιτίας των άφθονων πειραμάτων, υπήρξε εγκατάλειψη της κάμερα, μερικοί την θεωρούσαν ως μη παραγωγική. Διότι η συσκευή δεν μπορεί να πει ψέματα, που έρχεται σε αντίθεση με το γεγονός ότι η φωτογραφία οφείλει να θυμίζει όνειρα. Οι σουρεαλιστές απλώς μας θυμίζουν ότι η λέξη «φωτογραφία» σημαίνει: γράφω με φως. Με άλλα λόγια για κάποιους το εργαλείο είναι περιττό.

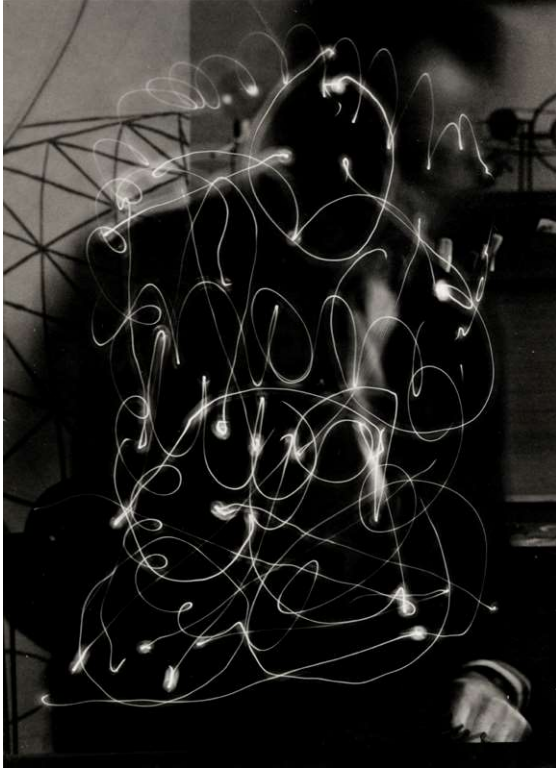
Μέρος της αντίληψης μας και του αυτοματισμού είναι η αυθόρμητη φωτογραφία καθώς και η ελεγχόμενη, εσκεμμένη, την αντιλαμβανόμαστε χωρίς καμία σκέψη, είναι μέρος της αντίληψης μας σε μορφή αναπαράστασης. Περιέχουν εικόνες που δεν χειραγωγήθηκαν αλλά σμιλευτήκαν πχ οι δίπλες εκθέσεις, το κολλάζ, χειραγώγηση με καθρέφτες κλπ.

Οι σουρεαλιστές χρησιμοποίησαν διάφορες , αρκετά περίεργες τεχνικές, προκειμένου να αποδώσουν τον σουρεαλισμό στην φωτογραφία. Μια από τις τεχνικές αυτές ήταν το Rayograph αλλιώς φωτογράφημα. Η διαδικασία αυτή επέτρεπε να γίνεται λήψη μιας εικόνας χωρίς την χρήση κάμερας. Αρχικά τα αντικείμενα τοποθετούνται πάνω σε μια φωτοευαίσθητη επιφάνεια με σκοπό να εκτεθεί στο φως, είναι μια φωτογραφία η οποία λαμβάνεται με παρεμβολή του αντικειμένου μεταξύ της επιφάνειας και της πηγής φωτός. Η τεχνική αυτή είναι όσο παλιά όσο η φωτογραφία αλλά ξανά εμφανίστηκε στις αρχές της δεκαετίας του 1920. Ο Man Ray βελτιώνοντας την τεχνική σε τέτοιο βαθμό που οι εκτυπώσεις αυτές πήραν το όνομα του.

Εικόνα 20 Untitled Rayograph, Man Ray(1924)

Συγχρόνως ο καλλιτέχνης αυτός χρησιμοποίησε μια τεχνική που στις μέρες μας είναι αρκετά διαδεδομένη, η οποία ονομάζεται light writing για την λήψη αυτό-πορτρέτων . Ο φωτογράφος χρησιμοποιώντας αργή ταχύτητα κλείστρου , χρησιμοποιεί μια πηγή φωτός με σκοπό να σχεδιάσει πάνω στην φωτογραφία κατά διάρκεια της λήψης. Είναι εμφανές ότι όσο πιο σκοτεινό το περιβάλλον τόσο πιο έντονο θα είναι το αποτέλεσμα.

Εικόνα 21 Man Ray Self-Portrait (1935)

Μια επιπλέον τεχνική που αναπτύχθηκε από τους Raoul Ubac και David Hare ονομαζόταν *Bruilage*, που σημαίνει κάψιμο. Στην διαδικασία αυτή γινόταν «επίθεση» στο γαλάκτωμα του αρνητικού με θερμότητα. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα η εικόνα να λιώνει, να δίνει την εντύπωση κυμάτων και εντέλει να παραμορφώνει την εικόνα. Η ιδέα του δημιουργού ήταν, να υγροποιήσει τις μορφές που είναι σταθερές στο ασυνείδητο και να διαστρεβλώσει την οπτική προβολή της πραγματικότητας, χρησιμοποιώντας το κάψιμο. Η καύση βοηθάει πολύ στην τυχαία παραμόρφωση, με αποτέλεσμα να φαίνονται φανταστικές.

Εικόνα 22 *La Nebuleuse*, Raoul Ubac(1939)

Εικόνα 23 *Soufflage*-Raoul Ubac(1942)

Επιπροσθέτως είναι σημαντικό να αναφερθεί άλλη μια τεχνική που επικρατεί ως τις μέρες μας, το φωτομοντάζ. Ουσιαστικά είναι η δημιουργία μιας συνθέτης εικόνας κόβοντας, αναδιατάσσοντας, κολλώντας κλπ. 2 ή περισσότερες φωτογραφίες πάνω σε μια επιφάνεια ή εικόνα. Συνήθως το τελικό αποτέλεσμα επαναφωτογραφίζεται διότι είναι πιο ικανοποιητικό η εικόνα να εμφανίζεται φυσική. Παρόλο που οι σουρεαλιστές προτιμούσαν τις δίπλες εκθέσεις, συνθέσαν πολλά κολλάζ.

Εικόνα 24 Andre Breton-Untitled(1924)

Εικόνα 25 Andre Breton- Cover For Gallimard(1938)

Τέλος μια από τις πιο διαδεδομένες τεχνικές ως την σήμερα ημέρα, η διπλή έκθεση (double exposure). Η τεχνική αυτή αποτυπώνει την δεύτερη φωτογραφία πάνω στην πρώτη, δηλαδή αφού τραβήξουμε την πρώτη εικόνα, πάνω στο ίδιο αρνητικό αποτυπώνουμε και το επόμενο αντικείμενο ενδιαφέροντος. Η σημασία για τους σουρεαλιστές της συγκεκριμένης τεχνικής ήταν ότι ήθελαν να δείξουν δυο μέρη, σημεία, θέματα στην ίδια φωτογραφία. Με αυτόν τον τρόπο προσέδιδαν νόημα και ιδιαίτερους συμβολισμούς στην φωτογραφία. Ένα από τα

σημαντικότερα παραδείγματα αποτελεί ο φωτογράφος και βοηθός του Man Ray, ο Maurice Tabard.

Εικόνα 26 Composition-Maurice Tabard(1929).

Στην εικόνα που έχω παραθέσει ο Tabard δημιούργησε ένα γυμνό το οποίο δεν κατοικεί σε κανέναν συγκεκριμένο ή καθορισμένο χώρο ή χρόνο. Αφήνει τον θεατή να αποφασίσει ο ίδιος αν μπροστά του αντικρίζει την Αφροδίτη του Μποτσέλι ή απλώς ένα μοντέλο στο Παρίσι. Για τους σουρεαλιστές το γυναικείο σώμα αποτελούσε ένα αντικείμενο ατελείωτης εμμονής.

4. ΤΟΠΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΣΥΝΕΙΔΗΤΟΥ - ΨΗΦΙΑΚΑ ΚΟΛΑΖ. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ

Στα «Τοπία του υποσυνείδητου», ένα βασικό χαρακτηριστικό είναι η απουσία του ανθρώπινου στοιχείου. Όταν η ανθρώπινη φιγούρα απουσιάζει, η ζωή που έχουμε συνηθίσει να βλέπουμε και οι δραστηριότητες που συνδέονται με αυτήν, μπορεί να απουσιάζουν επίσης. Αυτό δημιουργεί μια αίσθηση κενού και απομόνωσης. Η απουσία του ανθρώπου μπορεί να μεταφέρει μια ατμόσφαιρα ηρεμίας και ησυχίας, καθώς οι άνθρωποι συχνά συνδέονται με τον θόρυβο, την κίνηση και το άγχος ή να αποτελεί ένδειξη της παρακμής ή της εγκατάλειψης. Οι κενές πόλεις, τα ερημωμένα κτίρια ή οι ερημικές τοποθεσίες μπορούν να αποπνέουν μια αίσθηση μελαγχολίας ή μοναξιάς. Επιπλέον, συχνά αντιλαμβανόμαστε τους ανθρώπους ως κεντρικούς χαρακτήρες στο περιβάλλον μας, οπότε η απουσία τους μπορεί να δημιουργήσει μια αίσθηση απομόνωσης, μοναξιάς και απόρριψης. Συγχρόνως επιτρέπει την εστίαση σε άλλες πτυχές του περιβάλλοντος. Μπορεί να αναδείξει την ομορφιά της φύσης, την αρχιτεκτονική ή τη γεωμετρία του τοπίου. Επίσης, μπορεί να δημιουργήσει μια αίσθηση μυστηρίου, καθώς ο παρατηρητής αναρωτιέται για τον λόγο πίσω από την απουσία των ανθρώπων και τις ιστορίες που θα μπορούσαν να κρύβονται. Συνολικά, η απουσία του ανθρώπου μπορεί να προκαλέσει αναμφισβήτητα έντονες αντιδράσεις και σκέψεις. Από τη μια πλευρά, μπορεί να αναδείξει αρνητικά συναισθήματα όπως η μοναξιά και η απόγνωση, ενώ από την άλλη, μπορεί να ενθαρρύνει την ανακάλυψη, τη σιωπή και την εκτίμηση της απλότητας και της ομορφιάς του περιβάλλοντος. Η έλλειψη αυτής της κίνησης μπορεί να δημιουργήσει μια αίσθηση στασιμότητας και αδράνειας, που κατά κάποιον τρόπο μπορεί να αντανακλά και στην εσωτερική μας κατάσταση. Κάποιοι μπορεί να αισθανθούν ηρεμία και γαλήνη, ενώ άλλοι μπορεί να νιώσουν μια αίσθηση απόγνωσης, αίσθημα εγκατάλειψης ή απομόνωσης. Καθώς αντιλαμβανόμαστε και αναγνωρίζουμε την παρουσία του ανθρώπου ως κοινωνικά όντα, η απουσία του μπορεί να προκαλέσει ερωτήματα σχετικά με τη φύση των σχέσεων, την ανθρώπινη σύνδεση και την επίδραση της απουσίας αυτής στην ψυχική μας κατάσταση.

Συμπερασματικά, η έλλειψη του ανθρώπου σε μια εικόνα μπορεί να δημιουργήσει ποικίλες ψυχικές αντιδράσεις, συμπεριλαμβανομένων της μοναξιάς, της απομόνωσης, της ηρεμίας και της ανασφάλειας και μπορεί να παρέχει ένα πλαίσιο για την αναζήτηση νέων ερμηνειών από τον παρατηρητή.

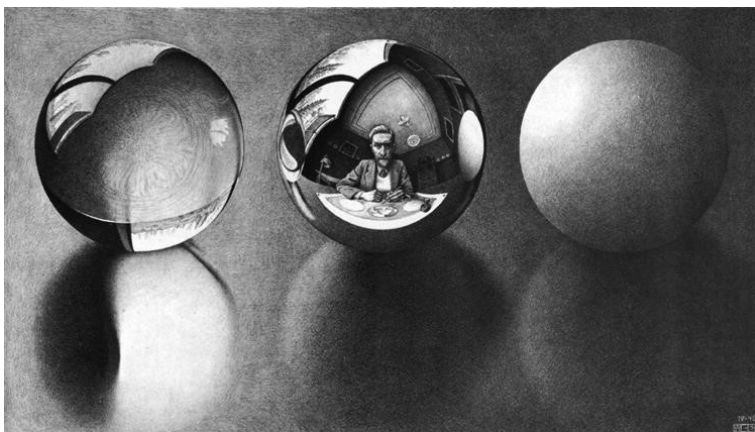
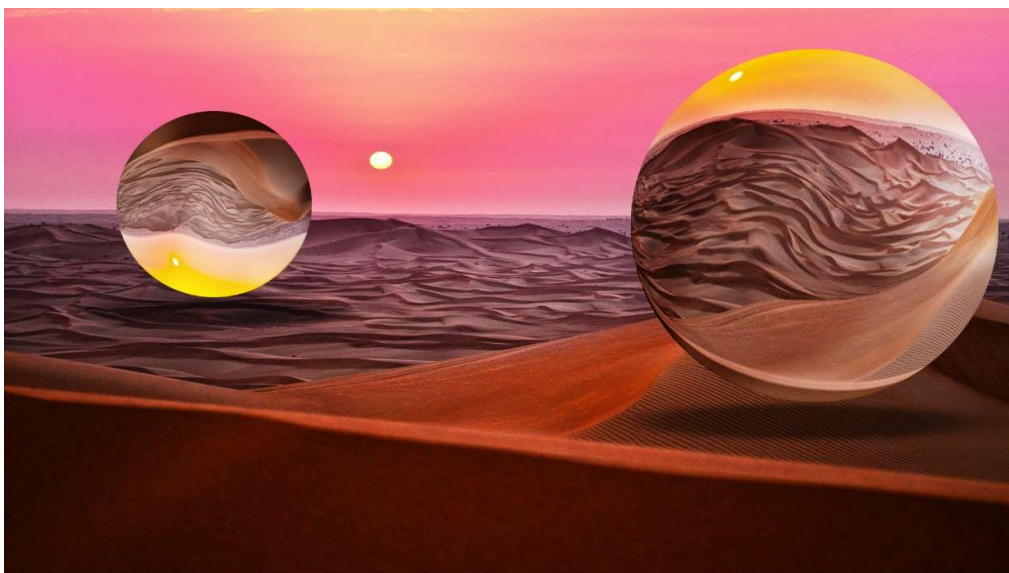
Ένα ακόμα χαρακτηριστικό στην σειρά αυτή των ψηφιακών κολάζ είναι ότι εμφανίζονται γεωμετρικά σχήματα και φόρμες ακόμα και σε μορφές που από την φύση τους δεν θα έπρεπε να υπάρχουν (π.χ γεωμετρικά σχήματα ως φύλλωμα δέντρων). Αυτά δημιουργούν ένα συνδετικό νήμα μεταξύ των εικόνων και ο θεατής μπορεί να αναγνωρίσει την κοινή θεματική γραμμή που υπάρχει σε όλα τα κολάζ.

Επίσης να σημειωθεί ότι ψάχνοντας τίτλους για την σειρά των κολάζ «Τοπία του υποσυνείδητου» αλλά και τίτλο για το καθένα από αυτά, κατέφυγα στην τεχνητή νοημοσύνη, με σκοπό να διερευνήσω πως θα τις εκλάμβανε ένας νους δημιουργημένος από το ανθρώπινο είδος. Έτσι οι τίτλοι των εικόνων που δημιούργησα, δόθηκαν μέσα από ένα πρόγραμμα τεχνητής νοημοσύνης, το CHAT GPT. Πιο συγκεκριμένα περιέγραψα με διεξοδικό τρόπο, τα χαρακτηριστικά, και τα χρώματα της κάθε εικόνας και το πρόγραμμα μου πρότεινε κάποιους τίτλους τους οποίους και χρησιμοποίησα. Η χρήση του AI έγινε αποκλειστικά για

τους τίτλους των εικόνων και όχι για την δημιουργία τους. Η σύνθεση τους έγινε με την χρήση του Photoshop χρησιμοποιώντας εικόνες από το internet.

Στις εικόνες που ακολουθούν εκτός από εκείνες που συνέθεσα εγώ, παραθέτω και εκείνες που με ενέπνευσαν.

Figure 1 Τίτλος: *Mirage Reflections* (Αντανακλάσεις Οφθαλμαπάτης)

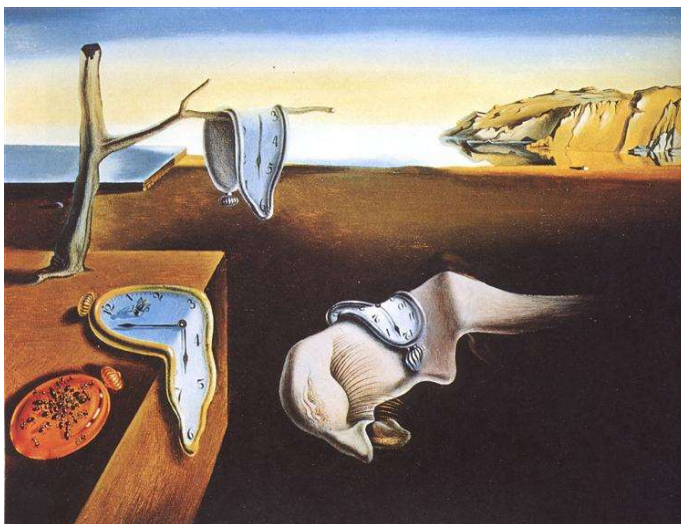

Εικόνα 27 M.C. Escher, *Three Spheres II*, 1946 - <https://www.wikiart.org/en/m-c-escher/three-spheres-ii> «Η διαφανής σφαίρα στα αριστερά είναι εν μέρει γεμάτη με νερό, το οποίο αντανακλά μέρος του περιβάλλοντος χώρου. Η σφαίρα στα δεξιά είναι ματ και κάνει μόνο σκιές. Η κεντρική σφαίρα αντανακλά ολόκληρο το

περιβάλλον της. Στην αντανάκλασή του διακρίνεται ο ίδιος ο καλλιτέχνης, ο οποίος εργάζεται πάνω στην εκτύπωση του χαρακτηριστικού (πηγή <https://www.escherinhetpaleis.nl/showpiece/three-spheres-ii/?lang=en>).

Η ιδέα που διακρίνεται πίσω από αυτή την εικόνα αντλεί έμπνευση από την πανέμορφη Γη μας, η οποία έχει διατηρηθεί αναλλοίωτη για χιλιάδες χρόνια. Μέσω αυτής της εικόνας, γίνεται μια προσπάθεια να μας επαναφέρει στην αίσθηση της ατελείωτης ομορφιάς και ακεραιότητας που η Γη μας προσφέρει. Έτσι, μεταφέρει την ιδέα ότι ο κόσμος μας είναι απεριόριστος και δεν γνωρίζει όρια. Ο τρόπος με τον οποίο εκφράζεται αυτή η εντύπωση της ατελείωτης ερημιάς είναι μέσω των σφαιρών που απεικονίζονται στην εικόνα. Οι σφαίρες λειτουργούν ως ένα σημαντικό σύμβολο του απείρου. Η απεικόνιση τους μας παραπέμπει στην αιώνια και ανεξάντλητη φύση του κόσμου μας. Κάθε σφαίρα αντιπροσωπεύει μια μοναδική πτυχή της Γης και συμβολίζει την πολυπλοκότητα και την απεριόριστη ποικιλία που υπάρχει στον πλανήτη μας. Η εικόνα αυτή ενθαρρύνει τον παρατηρητή να σταματήσει και να σκεφτεί για την ουσία του χρόνου και της ανθρώπινης ύπαρξης. Παρέχει μια ευκαιρία να αναρωτηθούμε για την πεποίθησή μας ότι η ύπαρξή μας δεν έχει τέλος και ότι ο κόσμος γύρω μας είναι αιώνιος. Τονίζει τη σημασία της επαφής μας με τον φυσικό κόσμο και προκαλεί μια συνειδητοποίηση της παρούσας στιγμής και της ανθρώπινης ευθραυστότητας μπροστά στην απεριόριστη αρμονία της Γης. Ταυτόχρονα οι σφαίρες αντανακλούν αλλά και διαστρεβλώνουν τον περιβάλλοντα χώρο όπως γίνεται και στο έργο του M.C. Escher, *Three Spheres II* (1946). Συνοψίζοντας, η εικόνα αυτή αναδεικνύει την ιδέα της απεριόριστης ομορφιάς και ακεραιότητας της Γης μας, καθώς και την προκλητική σκέψη για τη φύση της ανθρώπινης ύπαρξης και της αιώνιας φύσης του κόσμου μας.

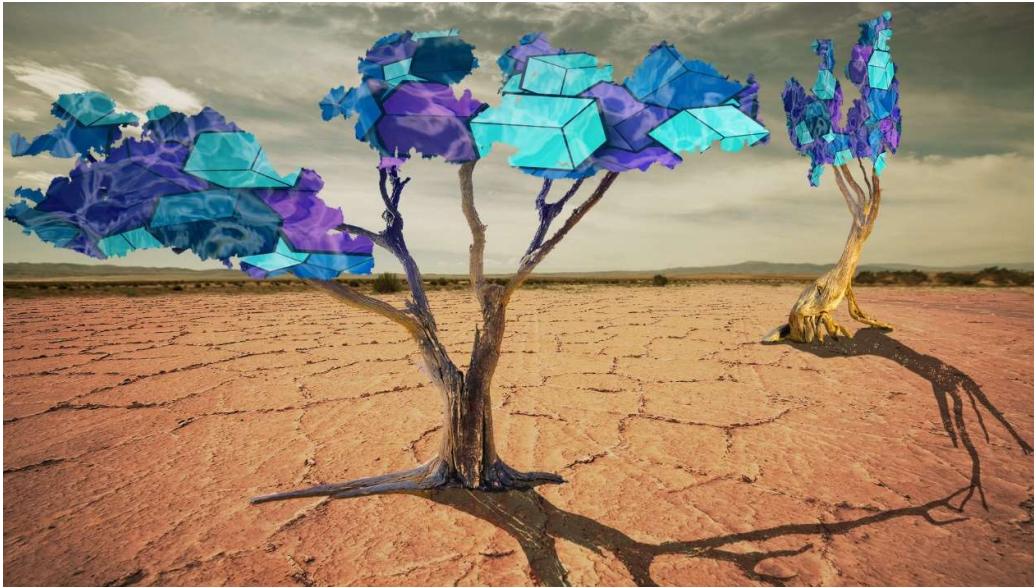
Figure 2 Τίτλος: Sands of time.

Εικόνα 28 Salvador Dalí. *The Persistence of Memory*. 1931 – MoMA Τα σκληρά αντικείμενα γίνονται ανεξήγητα ρευστά σε αυτό το ζοφερό και άπειρο ονειρικό τοπίο, ενώ το μέταλλο προσελκύει τα μυρμήγκια σαν σάρκα που σαπίζει.... Ο χρόνος έχει χάσει κάθε νόημα.... Τα μυρμήγκια, ένα κοινό θέμα στο έργο του Νταλί, αντιπροσωπεύουν τη φθορά, ιδιαίτερα όταν επιτίθενται σε ένα χρυσό ρολόι, και φαίνονται τρομακτικά οργανικά. (πηγή: https://www-moma-org.translate.google/collection/works/79018?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=el&_x_tr_hl=el&_x_tr_pto=sc)

Η έμπνευση για αυτό το σκεπτικό προήλθε από μια παράξενη εμπειρία που είχα ως παιδί, συνδεόμενη με ένα βιντεοπαιχνίδι για την κονσόλα PlayStation 2 με το όνομα "Prince of Persia: Sands of Time". Αυτή η εμπειρία με έκανε να σκεφτώ και να δημιουργήσω μια εικόνα που περιλαμβάνει δύο κλειδώματα, τις λέξεις "Sand" (άμμος) και "Time" (χρόνος). Ο όρος "Sand" αναφέρεται στην άμμο, που συνήθως συνδέεται με την έρημο και τα εκτεταμένα αμμόθηρα τοπία. Η έρημος με την ξηρασία, την απομόνωση και την ατελείωτη έκταση της μπορεί να μας προκαλέσει ένα συναίσθημα ατελείωτης ερημίας και αναζήτησης. Η "άμμος" μπορεί να αναπαριστά την παροδικότητα και τη φυγή του χρόνου, καθώς η άμμος ρέει και αλλάζει μορφή στο χώρο και τον χρόνο. Από την άλλη πλευρά, η λέξη "Time" αναφέρεται στον χρόνο, ένα ανεξάντλητο και πολύτιμο πόρο που μετράμε με διάφορα αντικείμενα όπως ρολόγια, κλεψύδρες και άλλα. Ο χρόνος είναι ένα αφηρημένο φαινόμενο που επηρεάζει κάθε πτυχή της ζωής μας, και η αντίληψή μας για τον χρόνο διαφέρει ανάλογα με τον τρόπο που τον μετράμε και τον αντιλαμβανόμαστε. Με αυτή την εικόνα, προσπαθώ να συνδυάσω την έννοια της ατελείωτης ερημίας που προκαλεί η άμμος με την έννοια της αναπόσπαστης παροδικότητας του χρόνου. Αυτή η σύνθεση συμβολίζει την παροδικότητα και τη συνεχή κίνηση του χρόνου, ενώ παράλληλα αναδεικνύει την ευθραυστότητα και τη μοναδικότητα της ανθρώπινης ύπαρξης στο ευρύτερο πλαίσιο του αιώνιου και αμετάβλητου κόσμου μας.

Figure 3 Τίτλος: *Minimalist Forest (Μινιμαλιστικό Δάσος)*

Εικόνα 29 *Trees in the Breeze Dancing in the Moonlight Starry Night*
<https://gr.pinterest.com/pin/549228117037445785/>

Το αρχικό σκεπτικό πίσω από τη δημιουργία της εικόνας εκφράζει την επιθυμία να απεικονιστεί ένα τοπίο που δημιουργεί μια αίσθηση ξηρασίας και αγριότητας μέσω του ξεραμένου εδάφους και του ουρανού. Παράλληλα, προστίθεται έναν στοιχείο ελπίδας ή μελαγχολίας μέσω των δέντρων που παρουσιάζουν σύννεφα αντί για φύλλα,

συμβολίζοντας την αναμονή για βροχή ή τις σκέψεις των δέντρων που αποζητούν την βροχή. Επιπλέον, παρατηρείται ένα μοτίβο στις εικόνες, την εμφάνιση των γεωμετρικών σχημάτων. Γι' αυτό, προστίθενται μοτίβα από κύβους στο εσωτερικό των σύννεφων, τα οποία συμπληρώνουν το μοτίβο του ξεραμένου εδάφους κάτω από τα δέντρα. Αυτές οι προσθήκες δίνουν χαρακτήρα στην εικόνα και ενισχύουν την αισθητική της. Τα γεωμετρικά σχήματα προσδίδουν μια οργανωμένη δομή στο τοπίο και την επιθυμητή ενίσχυση του μοτίβου. Τα σύννεφα που αποτελούνται από κύβους προσθέτουν ένα στοιχείο ανατροπής, αντιπαραβάλλοντας την αίσθηση της ξηρασίας με μια αισθητική που φέρνει στο μυαλό μοτίβα και γεωμετρικά σχήματα. Με αυτές τις προσθήκες, εκφράζεται μια πιο πολυεπίπεδη συναισθηματική και αισθητική εμπειρία μέσω της εικόνας, προσκαλώντας τον παρατηρητή να σκεφτεί και να ερμηνεύσει διάφορα στοιχεία και συμβολισμούς που παρουσιάζονται.

Figure 4 Τίτλος: Fiery Butterflies (Πύρινες Πεταλούδες)

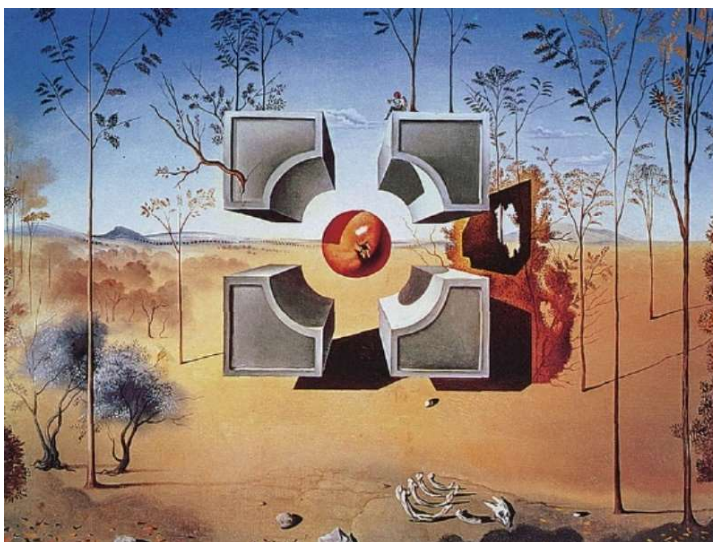
Εικόνα 30 Salvador Dalí Ship with Butterfly Sails (1937) (πηγή: <https://suemtravels.com/2018/10/22/salvador-dali-museum-berlin/>)

Το σκεπτικό πίσω από τη δημιουργία της εικόνας αυτής αντανακλά την επιθυμία μου να δημιουργηθεί ένα φανταστικό τοπίο όπου οι διαστάσεις των πλασμάτων και των αντικειμένων δεν συμφωνούν με τις συνηθισμένες προδιαγραφές τους. Αυτή η ασυνήθιστη αναλογία δημιουργεί μια αίσθηση εκπλήξεως και θαυμασμού στον παρατηρητή, καθώς ανακαλύπτει έναν κόσμο που απέχει από τα συνηθισμένα και τα αναμενόμενα. Τα φανταστικά πλάσματα όπως οι υπερμεγέθεις πεταλούδες που απεικονίζονται στην εικόνα, έχουν μια λάμψη που τα κάνει να ξεχωρίζουν από το συνηθισμένο. Αυτή η λάμψη δίνει στα πλάσματα μια αύρα μυστηρίου και μαγείας, ενισχύοντας το φανταστικό στοιχείο της εικόνας. Το φως που εκπέμπεται από τα πλάσματα προσελκύει την προσοχή του παρατηρητή και τον προσκαλεί να εξερευνήσει περισσότερο την εικόνα, ανακαλύπτοντας νέες λεπτομέρειες και πτυχές του φανταστικού κόσμου που έχει δημιουργηθεί.

Οι υπερμεγέθεις πεταλούδες επίσης χρησιμοποιούνται ως σύμβολα μεταμόρφωσης, ευθραυστότητας, ελευθερίας και ζωής μετά θάνατον όπως συμβαίνει και στο έργο του Dalí Ship with Butterfly Sails (1937). Οι πεταλούδες ταυτίζονται με την ανθρώπινη ψυχή.

Τέλος, τα σχήματα της γέφυρας και του σπιτιού συμβάλλουν στη δημιουργία νοητών γραμμών και σχημάτων στην εικόνα. Αυτά τα γεωμετρικά στοιχεία προσθέτουν δομή και ισορροπία στην εικόνα, ενώ ταυτόχρονα δίνουν έμφαση στην αντίθεση μεταξύ των ασυνήθιστων πλασμάτων και του φανταστικού τοπίου στο οποίο ανήκουν. Αυτή η αλληλεπίδραση μεταξύ των γεωμετρικών σχημάτων και των φανταστικών στοιχείων προσδίδει στην εικόνα έναν ενδιαφέροντα αισθητικό πλούτο και αφήνει ανοιχτά πολλά πεδία για ερμηνεία και φαντασία.

Figure 5 Τίτλος: *Celestial Shapes (Ουράνια Σχήματα)*

Εικόνα 31 Salvador Dalí, *Le Cube*, 1988 (πηγή: <https://www.peakpx.com/en/hd-wallpaper-desktop-opjdi>)

Για την δημιουργία του έργου αυτού επηρεάστηκα από τις πολλές μαρτυρίες που υπάρχουν εδώ και πολλά χρόνια για ιπτάμενα αντικείμενα στον ουρανό, γνωστά ως UFO ή ΑΤΙΑ αλλά και από το έργο του S. Dalí, *Geometric Figure* με το γεωμετρικό σχήμα σε ένα άνυδρο περιβάλλον.

Αν και οι μαρτυρίες αυτές συνήθως αφορούν σφαίρες, επιθυμούσα να προσδώσω μια πινελιά διαφορετικότητας στην απεικόνιση των αντικειμένων. Για τον λόγο αυτό, αποφάσισα να αλλοιώσω τα σχήματα των κορνιζών που περιβάλλουν τα αντικείμενα. Αυτές οι κορνίζες, που συνήθως είναι τετράγωνες, λαμβάνουν ένα πιο αβίαστο και οργανικό σχήμα, προσθέτοντας μια αίσθηση κινητικότητας και ασυμμετρίας στην εικόνα. Επιπλέον, επιθυμούσα να δημιουργήσω έναν αντίθετο τρόπο προβολής των UFO. Αντί να βλέπουμε τα αντικείμενα από κάτω προς τα πάνω, όπως συνήθως συμβαίνει, αυτή τη φορά απεικονίζονται πάνω από τα σύννεφα. Αυτή η επιλογή δημιουργεί μια αίσθηση εξωπραγματική και ονειρική και μας καθηλώνει με τον τρόπο που αλληλεπιδρούν τα αντικείμενα με το περιβάλλον τους. Το γεγονός ότι τα αντικείμενα αυτά είναι τώρα πάνω από τα σύννεφα ενισχύει την αίσθηση του ανεξήγητου και του μυστηρίου που σχετίζεται με τα UFO, δίνοντας μας μια πιο ανατρεπτική και ενδιαφέρουσα προοπτική.

Figure 6 Τίτλος: Lunar Serpent (Ερπετό της Σελήνης)

Εικόνα 32 Susano'o slaying the Yamata no Orochi, woodblock print by Toyohara Chikanobu.
https://en.wikipedia.org/wiki/Yamata_no_Orochi

Η ιαπωνική μυθολογία και οι θρύλοι της, υπήρξε για μένα μια πλούσια πηγή έμπνευσης. Ένας μύθος που με επηρέασε ιδιαίτερα είναι αυτός για τον Yamato no Orochi, τον θεό-φίδι με τα οκτώ κεφάλια. Σύμφωνα με τον μύθο, το Yamato no Orochi ήταν ένα φρικτό τέρας που κατοικούσε σε έναν δάσος και απειλούσε τους ανθρώπους. Αν και στη δική μου ερμηνεία απεικονίζω το φίδι με ένα κεφάλι, ενώ στον μύθο έχει οκτώ κεφάλια, η έμπνευση προήλθε από την πλούσια παράδοση των μύθων και της κουλτούρας της Ιαπωνίας. Ο μύθος του Yamato no Orochi αποτελεί μια συναρπαστική ιστορία με τρομακτικές εικόνες που κατέχουν σημαντική θέση στην κοινωνική και πνευματική ζωή των Ιάπωνων και αποτελούν μια απόδειξη της εντυπωσιακής φαντασίας και του πλούτου της μυθολογίας αυτής της περιοχής. Όλα αυτά προσπάθησα να αποτυπώσω με τη δημιουργία μου. Μέσω της εικόνας με το φίδι και τον μυστηριώδη αέρα που περιβάλλει τον ουρανό, προσπάθησα να μεταφέρω την αίσθηση του ανεξήγητου και του μαγικού που συνοδεύουν τους μύθους και τις θρησκείες της Ιαπωνίας.

Figure 7 Τίτλος: *Celestial Whales* (Ουράνιες Φάλαινες)

Εικόνα 33 Flying Whale - Limited Edition Photograph Marlies Plank (πηγή:
<https://www.saatchiart.com/art/Photography-Flying-Whale-Limited-Edition/742148/3645724/view>)

Η ιδέα για την εικόνα αυτή προήλθε από ένα τραγούδι ενός συγκροτήματος που ονομάζεται Flying Whales. Ο τίτλος αυτός μου έδωσε όση έμπνευση χρειαζόμουν για τη δημιουργία αυτής της εικόνας. Οι φάλαινες συμβολίζουν συχνά διάφορα στοιχεία ανάλογα με τις πολιτιστικές και προσωπικές ερμηνείες. Σε πολλούς πολιτισμούς, οι φάλαινες συμβολίζουν δύναμη, ισχύ και σοφία. Συνήθως συνδέονται με βαθιές συναισθηματικές καταστάσεις, επικοινωνία και τα μυστήρια του ωκεανού. Οι φάλαινες είναι επίσης γνωστές για την μαγευτική παρουσία τους αποστάσεις, οι ιπτάμενες φάλαινες μπορούν να ερμηνευθούν ως μεταφορική ενσάρκωση της ελευθερίας και της υπέρβασης. Το γεγονός ότι οι φάλαινες πετούν στον ουρανό, αναπαριστά μια αίσθηση απελευθέρωσης και αποδράσεως από συμβατικούς περιορισμούς. Ο ουρανός, από την άλλη πλευρά, είναι ένας παγκόσμιο σύμβολο απεριόριστων δυνατοτήτων. Συχνά αντιπροσωπεύει την ελευθερία, την υπέρβαση και τη σύνδεση με το θείο ή τα πνευματικά επίπεδα. Ο ουρανός συνδέεται επίσης με τα όνειρα, τις επιθυμίες και την απεριόριστη δυνατότητα της ανθρώπινης φαντασίας. Όταν οι θεατές αντικρίζουν μια εικόνα με ιπτάμενες φάλαινες, η ερμηνεία τους μπορεί να ποικίλει ανάλογα με τις προσωπικές εμπειρίες και απόψεις τους. Ορισμένοι μπορεί να βρουν την εικόνα εντυπωσιακή και να σκεφτούν θέματα όπως η ελευθερία, η εξερεύνηση και η επιδίωξη των ονείρων.

Figure 8 Τίτλος: A World Without Trees (Ένας Κόσμος Χωρίς Δέντρα)

Εικόνα 34 HAND IN HAND Paintings by Corinne Tomas <https://artist.com/corinne-tomas-1/hand-in-hand/?artid=9531>

Η συγκεκριμένη εικόνα επικεντρώνεται στην ανταλλαγή γνώσεων (μήλο) ανάμεσα σε διαφορετικές διαστάσεις. Στο κέντρο της υπάρχουν δύο κορνίζες που αντί για εικόνες

περιέχουν γαλαξίες και διαστημικά στοιχεία. Αυτό συμβολίζει τη συνάντηση και την αλληλεπίδραση μεταξύ του γνωστού και του άγνωστου, του φυσικού και του μυστηριώδους. Επιπλέον, η ανταλλαγή του μήλου-γνώση πραγματοποιείται μεταξύ των χεριών, χωρίς να φαίνεται το σώμα. Αυτό δημιουργεί μια αίσθηση αφαιρετικότητας και ανωνυμίας, επικεντρώνοντας την προσοχή στην ενέργεια της ανταλλαγής και της μετάδοσης γνώσεων μέσω του μήλου. Συνολικά, η εικόνα απεικονίζει έναν μυστηριώδη κόσμο όπου οι διαστάσεις συναντώνται και οι γνώσεις ανταλλάσσονται. Ο θεατής μπορεί να αντιληφθεί την εικόνα ως ένα σύμβολο της αναζήτησης για γνώση, της ανακάλυψης του άγνωστου και της επιδίωξης για έμπνευση και ανάπτυξη.

Figure 9 Τίτλος: The Guardian Of The Nile (Ο Φύλακας Του Νείλου)

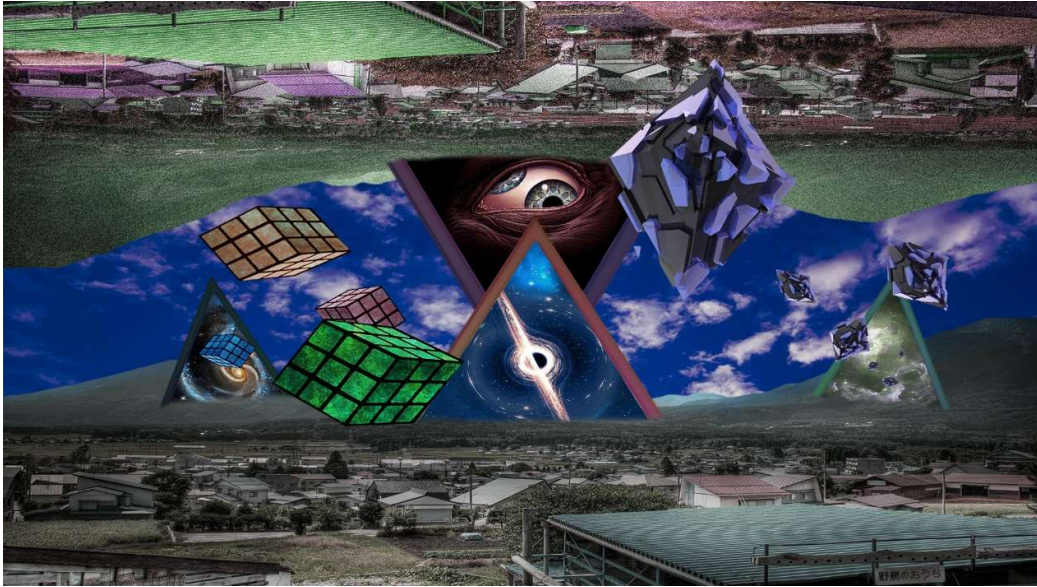

Εικόνα 35 Surreal Fantasy Turtle <https://www.deviantart.com/35-elissandro/art/Surreal-Fantasy-Turtle-896080261>

Στην αρχαία Αίγυπτο, η χελώνα είχε έναν ιδιαίτερο θρησκευτικό ρόλο και θεωρούνταν ένα ιερό ζώο. Οι αρχαίοι Αιγύπτιοι πίστευαν ότι η χελώνα είχε τη δύναμη να απωθεί το κακό και να προστατεύει τον λαό. Επίσης, θεωρούσαν ότι η χελώνα συμβόλιζε τη σοφία και την αναγνώριζαν για την αργή και σταθερή της φύση. Επιπλέον οι πυραμίδες, που αποτελούν ένα βασικό χαρακτηριστικό του αρχαίου αιγυπτιακού πολιτισμού, συμβαδίζουν με ενδιαφέρον τρόπο με τα γενικά χαρακτηριστικά των εικόνων που έχω δημιουργήσει ως τώρα. Οι πυραμίδες αποτελούν σύμβολα της ισχύος, της μεγαλοπρέπειας και της αθανασίας στην αρχαία Αίγυπτο.

Figure 10 Τίτλος: *Ethereal Invasion* (Αιθέρια Εισβολή)

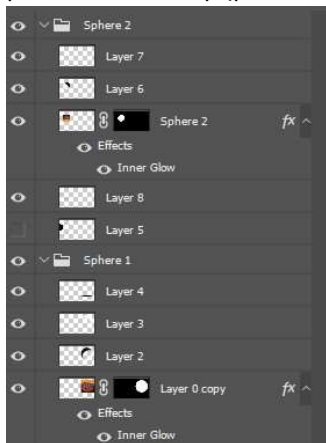

Εικόνα 36 Joan Miró – *Harlequin's Carnival* (1924 – 1925) <https://artschaft.wordpress.com/2018/01/10/joan-miro-harlequins-carnival-1924-1925/>

Η εικόνα είναι εμπνευσμένη από την κλασική ιδέα της εισβολής εξωγήινων, όπως αυτή παρουσιάζεται σε ταινίες, βιβλία, σειρές και τα διαφορετικά μέσα επικοινωνίας. Ένα παράδειγμα αυτής της ιδέας είναι η ταινία "Ο Πόλεμος των Κόσμων" (*War of the Worlds*) του 2005, η οποία βασίζεται στο βιβλίο του H.G. Wells. Ωστόσο, βάση της δικής μου ερμηνείας, οι εξωγήиноι παρουσιάζονται ως γεωμετρικά σχήματα, αντί για βιολογικές ή ρομποτικές μορφές ζωής. Αυτή η ερμηνεία προσδίδει μια μοναδική και πρωτότυπη προοπτική στην αναπαράσταση των εξωγήινων. Η επιλογή γεωμετρικών σχημάτων συμβολίζει την αφηρημένη φύση των εξωγήινων οντοτήτων ή την τεχνολογική προέλευσή τους. Μέσω αυτής της αναπαράστασης, μπορεί να προκληθεί μια αίσθηση θαυμασμού, μυστηρίου και περιπλάνησης στο άγνωστο.

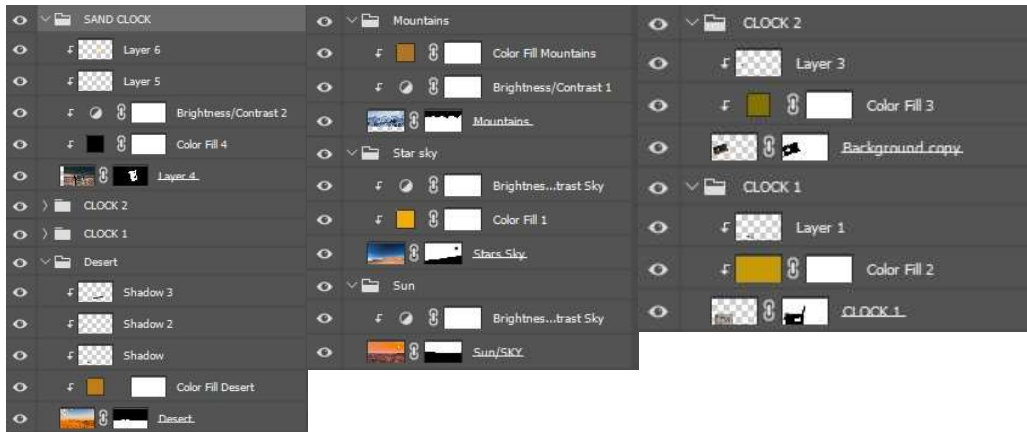
4.1. ΒΑΣΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ

(Εικόνα 1): Χρησιμοποίησα το Spherize για να δημιουργήσω δύο σφαίρες από την αρχική εικόνα. Δημιούργησα αντανakλάσεις στις σφαίρες και προσαρμόσα τα χρώματα. Συνένωσα μια εικόνα ερήμου, προσέθεσα σκιές και ρύθμισα φως και χρώματα.

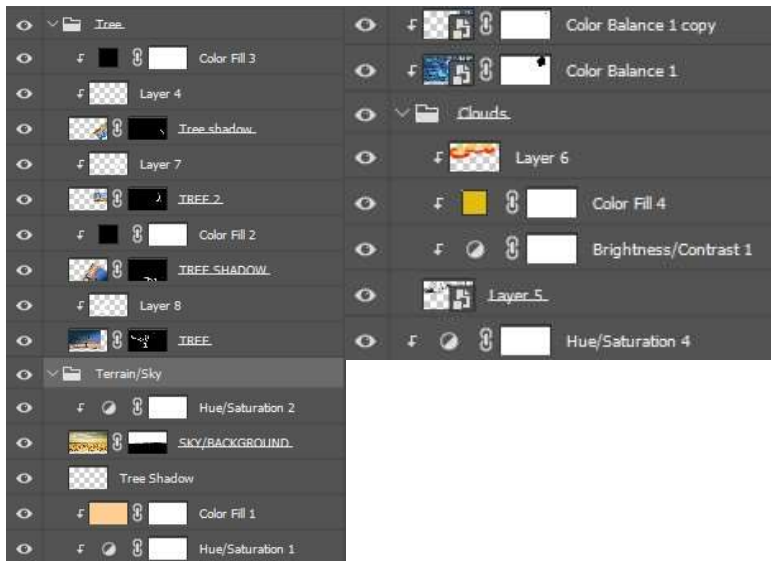
Τα Layers του έργου Mirage Reflections (Αντανakλάσεις Οφθαλμαπάτης), χωρίζονται σε 2 φακέλους, ο κάθε φάκελος περιέχει layers τα οποία αντιπροσωπεύουν τις σκιάσεις, τις αντανakλάσεις και γενικότερα μια απόπειρα φυσικής παρουσίασης του φωτισμού.

(Εικόνα 2): Αναζήτησα εικόνες για να συνθέσω ένα τοπίο με έρημο, βουνά, ουρανό με αστέρια και ηλιοφάνεια. Βρήκα εικόνες ρολογιών που ταιριάζουν με τη φωτιστική συνθήκη. Σε περιπτώσεις που δεν ταίριαζαν, προσπάθησα να τα προσαρμόσω για να φαίνεται η εικόνα αληθοφανής.

Ός προς το έργο Sands of time, ανάλογα με το όνομα του φακέλου αντιστοιχεί το περιεχόμενο του και τα Layers. Οι σκιές όμως δημιουργήθηκαν στο φάκελο της υπάρχουσας ερήμου, η κάθε μια σε ξεχωριστό layer. Ολόκληρο το έργο περιέχει πάνω από 18 layers και το καθένα ενεργεί με τον δικό του ξεχωριστό τρόπο, προκειμένου να αποδοθεί όσο πιο σωστά γίνεται το αποτέλεσμα.

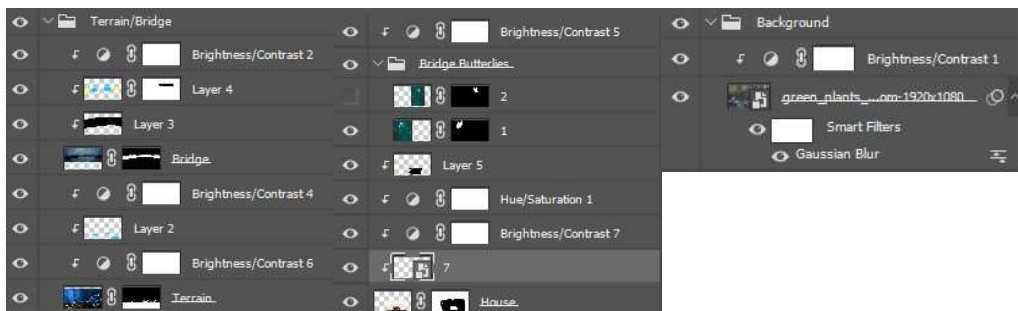
(Εικόνα 3): Ένωσα τον ουρανό με τη Γη, χρησιμοποιώντας πινέλο και feather για να εξασφαλίσω ομαλή μετάβαση και συμβατά χρώματα. Προσαρμόζοντας το φωτισμό και τις σκιές των δέντρων, δημιούργησα ένα διπλό layer για να προσθέσω σκιές κάτω από γωνία, αφαιρώντας περιττά στοιχεία και χρησιμοποιώντας μαύρο χρώμα για μια ρεαλιστική σκιά.

Το έργο Minimalist Forest, αποτελείται από 20 layers, το κάθε στοιχείο της εικόνας έχει τον δικό φάκελο όπως και στα περισσότερα μου έργα προκειμένου να είναι ξεκάθαρο που αντιστοιχεί το κάθε layer. Η ιδιαιτερότητα στο συγκεκριμένο έργο είναι στις σκιές, οι οποίες δημιουργήθηκαν με δημιουργία layer με το αντικείμενο και η επανατοποθέτηση και επεξεργασία με σκοπό να γίνει μια φυσική σκιά.

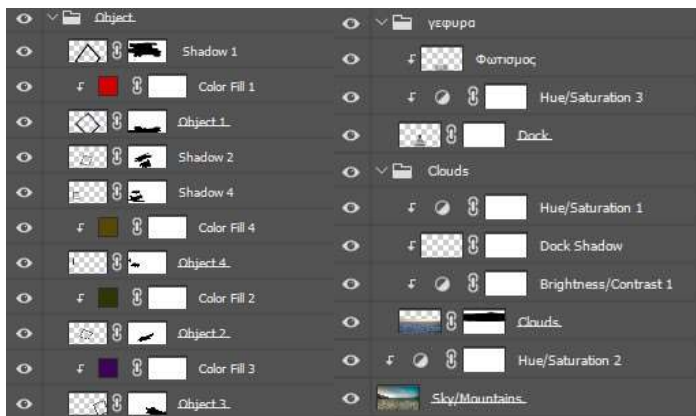
(Εικόνα 4): Λαμβάνοντας υπόψη τις πεταλούδες ως βασική φωτιστική πηγή, τοποθέτησα το φως έτσι ώστε να επηρεάζονται τα κοντινά αντικείμενα. Εφάρμοσα θόλωση (blur) στο background για να δημιουργήσω την αίσθηση του μικρού βάθους πεδίου. Χρησιμοποίησα

πινέλο για τις λεπτομέρειες της γέφυρας και τοποθέτησα το σπιτάκι έτσι ώστε οι σκιές να φαίνονται φυσικές.

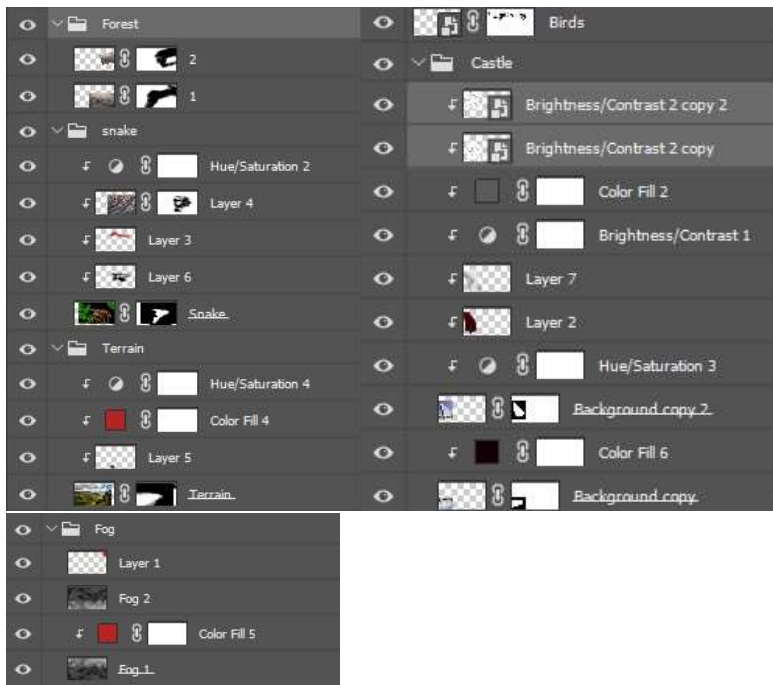
Το έργο Fiery Butterflies (Πύρινες Πεταλούδες) έχει 15 layers, στον φάκελο Terrain/Bridge, βρίσκονται τα Layer της γέφυρας, του φωτισμού της καθώς και ο φωτισμός του εδάφους. Στον φάκελο Bridge butterflies βρίσκονται τα layers της πεταλούδας πάνω στην γέφυρα και του μικρού σπιτιού από κάτω.

(Εικόνα 5): Χρησιμοποίησα μάσκες και layers στο Photoshop για να δημιουργήσω την εντύπωση των κορνιζών που βυθίζονται στα σύννεφα. Χρησιμοποίησα πινέλο σε μάσκα με αλλαγή opacity για να επιτύχω αυτό το εφέ. Οι σκιές των κορνιζών είναι μαύρες και αναποδογυρισμένες υπό τις σωστές γωνίες. Προσάρμοσα το Fill και το Opacity του layer για ομαλή σύνδεση με τα σύννεφα. Τέλος, χρησιμοποίησα ένα έτοιμο pattern από το Photoshop για να δώσω στις κορνιζες μια φθαρμένη υφή, προσαρμόζοντας τις ρυθμίσεις ανάλογα.

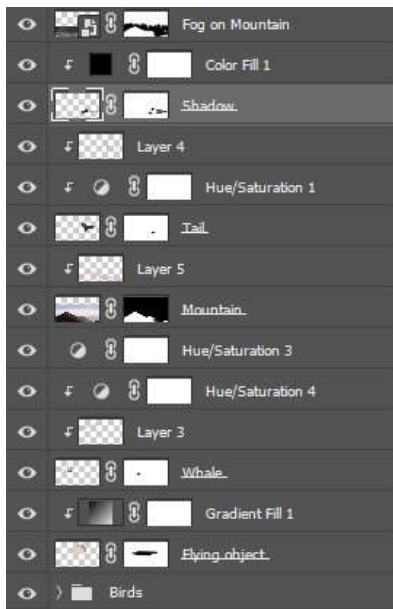
Στο έργο Celestial Shapes (Ουράνια Σχήματα) υπάρχουν 25 layer, τα αντικείμενα βρίσκονται όλα μαζεμένα στον φάκελο Objects, μαζί με τις σκιάσεις, τους χρωματισμούς τους, η σειρά τοποθέτησης είναι ανάλογη με το αντικείμενο που ήθελα να επισκιάζει την παρουσία του άλλου. Οι υπόλοιποι φάκελοι, τα ονόματά τους επεξηγούν πλήρως την λειτουργία τους.

(Εικόνα 6): Χρησιμοποίησα ομίχλη ως φόντο και τοποθέτησα το δάσος και το φίδι στη δεξιά πλευρά και το έδαφος με τους λόφους και το κτήριο στην αριστερή πλευρά. Προσπάθησα να ενσωματώσω πλήρως τα στοιχεία της σύνθεσης. Χρησιμοποίησα μάσκες, πινέλο και παιχνίδια με τα χρώματα για να επιτύχω αυτό το αποτέλεσμα. Τοποθέτησα τα κομμάτια του παζλ στην σωστή σειρά ιεραρχικά, ώστε να υπάρχει μια συνοχή. Τέλος, δημιούργησα τη φωτιστική πηγή (τη Σελήνη) με ζωγραφική σε ένα layer και προσάρμοσα το Fill για να ενσωματωθεί σωστά με την ομίχλη που χρησιμοποίησα ως ουρανό.

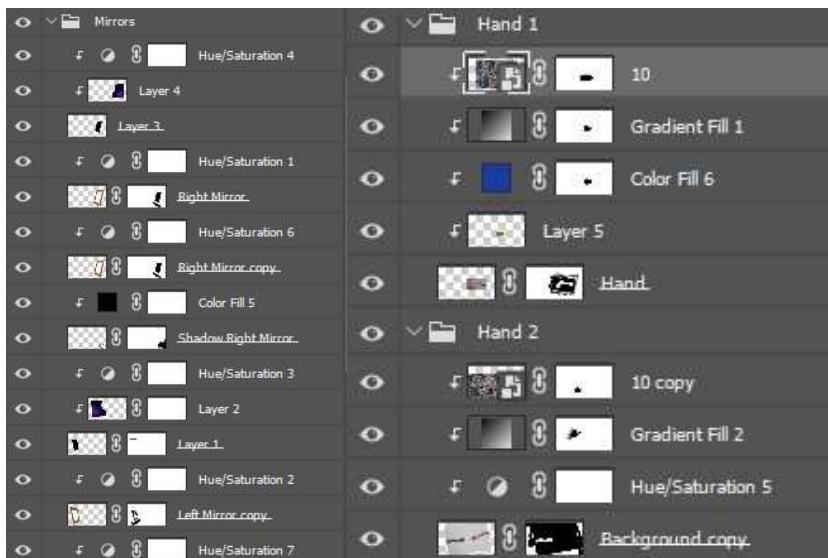
Στο επόμενο έργο Lunar Serpent (Ερπετό της Σελήνης), μέσο της σειράς των layers που βρίσκονται στους φακέλους Forest, Terrain, Snake, Fog έγινε δυνατή η δημιουργία της ψευδαίσθησης πως το δάσος και ένα μέρος του φιδιού χάνονται μέσα στην ομίχλη. Ύστερα στα layers του φιδιού χρησιμοποίησα clipping masks όπως και στο μεγαλύτερο μέρος του έργου μου, με σκοπό η επιλογές μου να αφοράνε μόνο τα layers που θέλω να επεξεργαστώ.

(Εικόνα 7): Δεν αντιμετώπισα ιδιαίτερες δυσκολίες ή προβλήματα με την εικόνα 7, εκτός από την αναζήτηση κατάλληλων φωτογραφιών φαιαινών στο διαδίκτυο που να ταιριάζουν με την ιδέα μου. Αρχικά, επέλεξα μια βουνοκορφή και την τοποθέτησα μπροστά στο κάδρο για να δημιουργήσω οπτικό βάθος. Στη συνέχεια, ξεκίνησα να χτίζω τη σύνθεσή μου. Τέλος, πρόσθεσα έναν πλανήτη και τον δορυφόρο του, καθώς οι σφαίρες καλύπτουν τις προδιαγραφές των γεωμετρικών σχημάτων που είναι κοινό χαρακτηριστικό στις εικόνες μου.

Στο έργο Celestial Whales (Ουράνιες Φάλαινες) η κάθε φάλαινα, δέχτηκε την δική της μεμονωμένη επεξεργασία προκειμένου να δοθεί η αίσθηση ότι αποτελούν μέρος ενός δικού τους κόσμου-συνόλου. Τα layers που έχω κάνει clip είναι ο φωτισμός, οι αντανακλάσεις, οι σκιάσεις ,τα χρώματα .

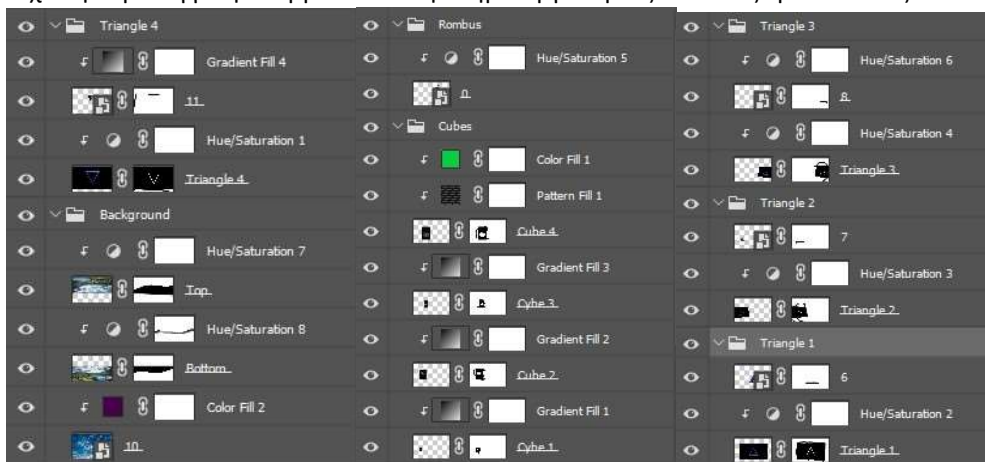
(Εικόνα 8): Ένα ενδιαφέρον μέρος της εικόνας 8 ήταν η διαδικασία για να τοποθετηθούν οι φωτογραφίες των αστεριών μέσα στις κορνίζες. Αρχικά, χρησιμοποιήθηκε το "Polygonal Lasso Tool" για να δημιουργηθεί ένα layer με το σχήμα της κορνίζας, ακολουθώντας τα εσωτερικά όρια της. Στη συνέχεια, γέμισα το εσωτερικό αυτού του σχήματος με μαύρο χρώμα χρησιμοποιώντας το "bucket tool". Έπειτα, τοποθέτησα την εικόνα που επιθυμούσα πάνω στο layer και πάτησα το Alt για να "προσαρμόσω" την εικόνα μέσα στα όρια του layer που είχα δημιουργήσει. Με αυτόν τον τρόπο, η εικόνα ενσωματώθηκε μέσα στο σχήμα της κορνίζας.

Το έργο A World Without Trees (Ένας Κόσμος Χωρίς Δέντρα), ως προς τα layers χρησιμοποιήθηκαν οι ίδιες τεχνικές με βάση τα layers, για παράδειγμα στους φακέλους Hand 1 και 2, έγινε χρήση υφής και υστέρια προσαρμογή προκειμένου να φαίνεται ότι τα χέρια αυτά είναι φτιαγμένα από ιδιαίτερα υλικά, μη ανθρωπινά. Επίσης οι καθρέφτες δημιουργήσα layer χρώμα στο μέγεθος του εσωτερικού της κορνίζας για να γεμίσω με αυτόν τον τρόπο το εσωτερικό της κορνίζας με ότι εικόνα θέλω, στην συγκεκριμένη περίπτωση άστρα.

(Εικόνα 9): Δεν υπάρχει κάποια ιδιαιτερότητα.

(Εικόνα 10): Το καθρέφτισμα της πόλης με την αλλαγή των χρωμάτων της προσθέτει μια μη φυσική αλλά και εντυπωσιακή αισθητική στην εικόνα. Η τοποθέτηση του μεγάλου τριγώνου στην αντικατοπτρισμένη πόλη, με το μάτι ως τον βασικό αρχηγό της εισβολής στην δική μας διάσταση, προσδίδει μυστήριο και επιβλητικότητα στην εικόνα. Τέλος, η επιλογή περιέργων χρωμάτων για τους εισβολείς δημιουργεί αντίθεση και προκαλεί ενδιαφέρον. Συνολικά, η τεχνική προσέγγιση συμβάλλει στη δημιουργία μιας εικόνας με έντονες αντιθέσεις

Στο έργο Ethereal Invasion (Αιθέρια Εισβολή) ο κάθε κύβος έχει δικά του layer μέσα στους αντίστοιχους φακέλους και επεξεργάστηκα ξεχωριστά, το ίδιο ισχύει και για τα υπόλοιπα στοιχεία της εικόνας, εκτός των ρόμβων διότι ήθελα να είναι ίδιοι, άρα το έκανα smart object και τα επεξεργαστήκαν όλα μαζί. Ως προς τους φακέλους triangles, το κάθε ένα αντιστοιχεί σε ένα τρίγωνο και δέχτηκε δική του επεξεργασία, προκειμένου να υπάρχει διαφοροποιήσει.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Συμπερασματικά, αυτή η εργασία προσπάθησε να εμβαθύνει στον σαγηνευτικό κόσμο του σουρεαλισμού ως καλλιτεχνικού κινήματος και στον βαθύ σκοπό του να ξεκλειδώσει τα βάθη του ασυνείδητου νου, για να ξετυλίξει τα μυστήρια της φαντασίας. Εξερευνήσαμε τις απαρχές του σουρεαλισμού, ανιχνεύοντας τις ρίζες του σε πρώιμες εκδηλώσεις πριν ακόμη εμφανιστεί ο ίδιος ο όρος.

Σε όλη αυτή τη μελέτη, έχει δοθεί σημαντική έμφαση στις εξέχουσες προσωπικότητες που διαμόρφωσαν το κίνημα και την ανεκτίμητη συνεισφορά τους, οι οποίοι συνεχίζουν να έχουν απήχηση στον κόσμο της τέχνης.

Ο σουρεαλισμός, ως καλλιτεχνική έκφραση, αποτελεί απόδειξη της απεριόριστης δύναμης της ανθρώπινης ψυχής και της ικανότητάς της να υπερβαίνει τα συμβατικά όρια. Χρησιμοποιώντας διάφορα μέσα καλλιτεχνικής έκφρασης, οι σουρεαλιστές προσπάθησαν να αμφισβητήσουν τους κανόνες, να διαταράξουν τις αντιλήψεις και να αγγίξουν τις αχαρτογράφητες περιοχές του νου. Η εξερεύνηση των ονειρικών τοπίων, του συμβολισμού και των αντιπαραθέσεων έχει αποφέρει πολλά έργα που προκαλούν σκέψη και οπτική συγκίνηση.

Επιπλέον έγινε μελέτη στη σαγηνευτική σφαίρα του σουρεαλισμού στον τομέα της φωτογραφίας, ρίχνοντας φως στις διαφορετικές τεχνικές που χρησιμοποίησαν οι καλλιτέχνες σε αυτό το μέσο. Από τους πρωτοπόρους που ξεκίνησαν τολμηρά πειράματα με διπλές εκθέσεις και φωτομοντάζ, μέχρι τους σύγχρονους επαγγελματίες που αμφισβητούν επίμονα τα όρια της εικόνας, ο σουρεαλισμός στη φωτογραφία έχει αναδειχθεί ως μια συναρπαστική οδός για την πρόκληση βαθιών συναισθημάτων.

Τέλος μέσα από αυτή τη διατριβή, προσέγγισα τον αινιγματικό κόσμο του σουρεαλισμού. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο συνέθεσα 10 ψηφιακά κολάζ με την χρήση του Photoshop. Εμπνευσμένος από το τυχαίο και το παράδοξο, δημιούργησα μια σειρά από τοπία, αποκαλύπτοντας τον κόσμο του δικού μου υποσυνείδητου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ/ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

1. Britannica. "Surrealism." Retrieved from <https://www.britannica.com/art/Surrealism> . "Surrealism." .Written and fact-checked by The Editors of Encyclopedia Britannica. Last Updated: Jul 6, 2023
2. Wikipedia. "Surrealism." <https://en.wikipedia.org/wiki/Surrealism> From Wikipedia, the free encyclopedia
3. Wikipedia. "Surrealist Manifesto." https://en.wikipedia.org/wiki/Surrealist_Manifesto From Wikipedia, the free encyclopedia
4. Tate. "Automatism." <https://www.tate.org.uk/art/art-terms/a/automatism>
5. Arhive. "Bosch and the Surrealists: Your Guide to Wild Imagination." [https://arhive.com/publications/1901~Bosch and the Surrealists your guide to wild imagination](https://arhive.com/publications/1901~Bosch_and_the_Surrealists_your_guide_to_wild_imagination) Written by [Artsmarts](#) June 8, 2017
6. The Art Story. "Arcimboldo Giuseppe." <https://www.theartstory.org/artist/arcimboldo-giuseppe/> Ανακτήθηκε : 2022
7. National Galleries. "Surrealism." <https://www.nationalgalleries.org/art-and-artists/glossary-terms/surrealism> Ανακτήθηκε: 2022
8. The Metropolitan Museum of Art. "Surrealism." https://www.metmuseum.org/toah/hd/surr/hd_surr.htm Written by James Voorhies Department of European Paintings, The Metropolitan Museum of Art Date: 2004

9. Britannica. "Surrealism." Retrieved from <https://www.britannica.com/art/Surrealism> . "Surrealism." .Written and fact-checked by The Editors of Encyclopaedia Britannica.Last Updated: Jul 6, 2023
10. Britannica. "Andre Breton." <https://www.britannica.com/biography/Andre-Breton> Written and fact checked by The Editors of Encyclopedia of Britannica Updated: Feb 14 2023
11. The Art Story. "Andre Breton." <https://www.theartstory.org/artist/breton-andre/> Ανακτήθηκε: 2022
12. In Poesia. "Andre Breton: Manifeste du Surrealisme(1924)." <https://inpoesia.me/2012/01/02/andre-breton-manifeste-du-surrealisme-1924/> Written by Antonio Delisa Date: 2 January 2012
13. Wikipedia. "Andre Breton." https://en.wikipedia.org/wiki/Andr%C3%A9_Breton From Wikipedia, the free encyclopedia
14. The Art Story. "Salvador Dali-Life and Legacy." <https://www.theartstory.org/artist/dali-salvador/> Ανακτήθηκε: 2022
15. English OP. "Art of the Redemption 4: Christ of St. John of the Cross by Salvador Dali." <https://www.english.op.org/godzdogz/art-of-the-redemption-4-christ-of-st-john-of-the-cross-by-salvador-dali/> Written by Andrew Brook O.P. Date: 16 May 2011
16. Salvador Dali Prints. "Christ of Saint John of the Cross" <https://salvordaliprints.org/christ-of-saint-john-of-the-cross/> Ανακτήθηκε 2022
17. Dali Paintings. "Swans Reflecting Elephants." <https://www.dalipaintings.com/swans-reflecting-elephants.jsp> Ανακτήθηκε 2022
18. Salvador Dali Prints "Galatea of the Spheres." <https://salvordaliprints.org/galatea-of-the-spheres/> Ανακτήθηκε 2022
19. Wikipedia "Galatea of the Spheres." https://en.wikipedia.org/wiki/Galatea_of_the_Spheres From Wikipedia the free Encyclopedia
20. Max Ernst. <https://www.max-ernst.com/> Please note that Max-Ernst.com is a private website, unaffiliated with Max Ernst or his representatives
21. Wikipedia "Max Ernst." https://en.wikipedia.org/wiki/Max_Ernst From Wikipedia the free Encyclopedia
22. Wikipedia "The Eye of Silence." https://en.wikipedia.org/wiki/The_Eye_of_Silence From Wikipedia the free Encyclopedia
23. Max Ernest. "The Eye of Silence." <https://www.max-ernst.com/the-eye-of-silence.jsp> Please note that Max-Ernst.com is a private website, unaffiliated with Max Ernst or his representatives
24. Singulart. "Europe after the Rain II: An Abstract Apocalyptic Landscape." <https://www.singulart.com/en/blog/2019/09/13/europe-after-the-rain-ii-an-abstract-apocalyptic-landscape/> By Margaux Stockwell Date:13/9/2019

25. Max Ernst. "Europe after Rain." <https://www.max-ernst.com/europe-after-rain.jsp> Please note that Max-Ernst.com is a private website, unaffiliated with Max Ernst or his representatives
26. All About Photo. "History of Surrealism in Photography." <https://www.all-about-photo.com/photo-articles/photo-article/1042/history-of-surrealism-in-photography> By Sandrine Hermand-Grisel Date 20 August 2021
27. The Metropolitan Museum of Art. "Untitled(Photomontage)." <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/265487> Ανακτήθηκε: 2023
28. Lempertz. "Raoul Ubac." <https://www.lempertz.com/en/catalogues/lot/1133-1/75-raoul-ubac.html> Based of Literature: Christian Bouqueret, Raoul Ubac. Photographie, Paris 2000
29. MasterClass. "Photography 101:What is Double Exposure?" <https://www.masterclass.com/articles/photography-101-what-is-double-exposure-tips-tricks-and-a-step-by-step-guide-to-creating-multiple-exposure-photographs> Written by Master Class Date: 2 September 2022
30. Wikipedia. "Photomontage." <https://en.wikipedia.org/wiki/Photomontage> From Wikipedia the free Encyclopedia
31. Photodentro. "Breton." http://photodentro.edu.gr/photodentro/breton2_pidx0049530/
32. Tate." Surrealism." <https://www.tate.org.uk/art/art-terms/s/surrealism> Ανακτήθηκε 2023
33. M.C. Escher, Three Spheres II, 1946 <https://www.escherinhetpaleis.nl/showpiece/three-spheres-ii/?lang=en>. Ανακτήθηκε 2023
34. MOMA "Persistence of Memory", 1931 <https://www-moma-org.translate.goog/collection/works/79018? x tr sl=en& x tr tl=el& x tr hl=el& x tr pto=sc> Ανακτήθηκε 2023
35. Suemtravels "Ship with Butterfly Sails", 1937 <https://suemtravels.com/2018/10/22/salvador-dali-museum-berlin/> Ανακτήθηκε 2023
36. Wikipedia. "Yamata no Orochi" https://en.wikipedia.org/wiki/Yamata_no_Orochi From Wikipedia the free Encyclopedia
37. Artshaft "Joan Miró – Harlequin’s Carnival (1924 – 1925)" <https://artschaft.wordpress.com/2018/01/10/joan-miro-harlequins-carnival-1924-1925/> Ανακτήθηκε 2023

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1 Giuseppe Arcimboldo (1526 - 1593): Earth.....	18
Εικόνα 2 Hieronymus Bosch The Garden of the Earthly Delights (1503-1504).....	19
Εικόνα 3 The Great Masturbator (1929)	19
Εικόνα 4 Composition with Five Forms (1964).....	20
Εικόνα 5 Εικόνα 5 René Magritte, Le portrait (The Portrait, 1935)	21
Εικόνα 6 Yves Tanguy Le Ruban des excès [The Ribbon of Excess] 1932.....	22
Εικόνα 7 André Breton. Egg in the church or The Snak. (Date Unknown)	23
Εικόνα 8 Andre Breton, African Mask, 1948.	24
Εικόνα 9 Andre Breton, Poeme(1924).....	25
Εικόνα 10 Apparatus and Hand (1927).....	27
Εικόνα 11 Christ of St John of the Cross.....	28
Εικόνα 12 Christ Of Saint John (1951)	29
Εικόνα 13 Swans Reflecting Elephants (1937).....	30
Εικόνα 14 Idillio Atomico (1945)	31
Εικόνα 15 Galatea Of The Spheres (1952).....	31
Εικόνα 16 The Eye Of Silence (1943).....	33
Εικόνα 17 Europe After The Rain II (1942)	34
Εικόνα 18 The Elephant Celebes (1921)	35
Εικόνα 19 Portrait of Man Ray and Salvador Dali, Paris 1934 © Carl Van Vechten (1880-1964)	36
Εικόνα 20 Untitled Rayograph, Man Ray(1924)	37
Εικόνα 21 Man Ray Self-Portrait (1935)	38
Εικόνα 22 La Nebuleuse, Raoul Ubac(1939).....	39
Εικόνα 23 Soufflage-Raoul Ubac(1942).....	39
Εικόνα 24 Andre Breton-Untitled(1924)	40
Εικόνα 25 Andre Breton- Cover For Gallimard(1938)	40
Εικόνα 26 Composition-Maurice Tabard(1929).	41

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ «ΤΟΠΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΣΥΝΕΙΔΗΤΟΥ» ΨΗΦΙΑΚΑ ΚΟΛΑΖ

Figure 1 Τίτλος: Mirage Reflections (Αντανακλάσεις Οφθαλμαπάτης)	43
Figure 2 Τίτλος: Sands of time.....	45
Figure 3 Τίτλος: Minimalist Forest (Μινιμαλιστικό Δάσος).....	47
Figure 4 Τίτλος: Fiery Butterflies (Πύρινες Πεταλούδες)	48
Figure 5 Τίτλος: Celestial Shapes (Ουράνια Σχήματα)	50
Figure 6 Τίτλος: Lunar Serpent (Ερπετό της Σελήνης).....	52
Figure 7 Τίτλος: Celestial Whales (Ουράνιες Φάλαινες).....	53
Figure 8 Τίτλος: A World Without Trees (Ένας Κόσμος Χωρίς Δέντρα)	55
Figure 9 Τίτλος: The Guardian Of The Nile (Ο Φύλακας Του Νείλου).....	56
Figure 10 Τίτλος: Ethereal Invasion (Αιθέρια Εισβολή).....	58